

СПОРТ
Илдарха-Галий тIа
дIайихъар коатIарча
футбола Ерригроссе
фестивала регионални
этап

16

КХЕРАМЗЛЕ
Ишколашта, берий
бешамашта юхерча
накъашта разметка
яьй

10

СЕРДАЛО

1923 100 лет 2023

WWW.SERDALO.RU

ГIАЛГIАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№32 (12559)
КIи-марса бутт,
25 ди, 2022 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
бекарга бетта 1-ча дийнахъа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Знак почета»
яха орден
еннай

12+

КЕРТТЕРА ДИ
Паччахьалкхен
байракха ди дездир
республике

2

ГИШЛОНАШ ЯР
ГIалгIайче, Назране
хьалгъяь йоалаш я,
220 моттига лаьрхIа
йола, берий беш

4

ФОРУМ
Грантаца хьаллаьцар
вай мехкахочун проект

5

КХЕРАМЗЛЕ
Терроризмахи
экстремизмахи дараш
хьалхудоах вай
берашта

6

ДЕШАР
Дешара шу долалуш
кийчо яьй республике

7

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

Боккха пайда
ГIалгIайче, тхана продукци
маьхалгъяккхара
дола хаттар кхоачашдеш да

3

**Хина
мах**

ГIалгIайчен Шолже,
водопровода даькъа
тIара кхоачамбоацар
юстардаьккхар

7

Керттерча наркологаца наркомани яхача зуламах, дийцар Парламента спикера

Султыгнакъсан Йоакъап

Къаман Собране спикер волча Тумхой Мухьмада вIашагIхетар дIадиъбар, республикерча керттерча наркологаца Ваделанакъсан Джамбулатаца. Цо дийцар, таханарча дийнахъа, вай регионе наркоманецара тIом малагIча лагIа тIа латт. «Тухан наркомани яхача зулама духъала тIом лоаттабар халача дийрзад. Цу дохъажаца базар лелаераша, эггара тIехъа даьнна наькъаш юкье кхувл.

Наркотик цъханахъа Iохк, дIаяхъа аттагIа хургдолаш, бера бе луш шоаш лоацаргбоацаш, ахча интернети голла дIатIатувс. 2021-ча шера, 331 зулам гучадаькхад Iаьдала болхлоша. Наркомани яржаш латт, ма даггара духъале лоаттаешшехъа. Тахан цу зуламо толхабеш латтараш вай кхоачара нах ба, цудухъа вай дерригаш оарцагIдала дезаш да этта хъал.

Кастта депутаташа йоккха кхетаче дIахьоргъа зулама духъалара керда наькъаш кхоллара гIулакх дувцаш», — белгалдир, парламента спикер волча Тумхой Мухьмада.

Ваделанакъсан Джамбулата хьоахадир, тахан республикерча дешара кхуврчашка дийша нахи, Iаьдала болхлои юкье болаш «Наркотикашта духъала — езац ала» яхача лозунгах дIакухъаш кхетачеш йолга. Цар дувц кагирхошка, цу дохъажа доалача зенах. Дуккха масалаш кхувл, кагирхой вахар цу дохъажо хоададаь, наха юкьера моттиг толхаеш, сага сий доадаь.

Кагирхошта хъалхадох из дин оагIорахъа доккха къа долаш хIама долга, хъарам хIамо сага ираз доаделгах. Наркотико цкъа вахар толхадаьча сага хала хул, тIехъагIа, тешаме саг хинна, наха хъалхашка дIаотта. Из деррига довзийт, тахан, къонабарашта.

Паччахьалкхен байракха ди дездир республике

Муса Алов

Магасерча гIала юхе гулбелар бахархой, Россепаччахьалкхен байракха ди дезде. «Россе ерригача регионашкарча бахархошца шоашта тIадехка декхараш дизза кхоачашдеш, Украинерча тIема операцен юкье ба вай кагий нах.

Боккхача, низболча мехка бай-

ракх хъалха лаьца, экономически хъал тоадеш я вай регион. Даьла низаца, тахан, вай кхолларгда тIехъа тIа йоагIача тIехьенна наькъадаргдола наькъаш», — белгалдир вай Мехкдас.

Ший къамаьла юкье Келманакъсан Махьмуд-Iаьлас хьоахадир, вай мехкахоша Олимпийски ловзарашка чемпионаш хулаш, Россепцера кхихъача коталох.

Дуккхача моттигашка белгалбоалаш, Россесанна, доазол арахъа а, боккхача мехка цIи дIахозийташ хьабаьхкаб вай кагирхой.

«Аз даькъала бувц вай мехкахой, Россеп байракха денца! Ираз, аьттув, беркат долаш хилда массане вахар!», — тIатехар Мехкдас.

ГалгIайчен Минавтодора кулгалхочо даькъалаьцар, РФ регионални дегIаяра комиссепе заседане

Коазой Мадина

ГалгIайчен, машений наькъа министра, Хаматхананакъсан Батыра, даькъалаьцар Российски Федерациепе регионални дегIаяра правительствепе комиссепе дIайихъача заседане. ВКС оалача боараме за-

седани дIайихъар, РФ вице-премьера Хуснулин Марата кулгалдеш.

Цига дувца оттадаь дош дар — наькъий дикал тоаяр, иштта цунца бувзабеннача боахамий болх тоабар.

«Россе вице-премьера хъал-

хадаьккхар, РФ Президентепе шера де дезаш да аьнна чIоагIадаьча регионашкарча балхий план, моажола бетта цъхоалагIа ди хъакхачалехъа, 2023-2027 шерашка йолча хана, кийча хила езарах», — аьлар республика автодора Министерствепе пресс-служба.

Хъалхадоккх, ГалгIайчен наькъа служба болхлоша, «Безопасные качественные дороги» яха къаман проект, ханал хъалха кхоачашгъаьй. Кхойтта объекташка хьабаьб из болх, цу юкье кхо моттиг тIаьш тохкаш а хиннай.

Лакхерча суда болхлоу белгалбир Мехкдас

Султыгнакьсан Йоакьап

Республика Лакхерча суда йоккхача зале д'айихьар, суда йоккхакхетаче. Лакхерча суда кулгалхо волча Фаьрганаькъан А. И., шоай декхараш дика кхоачаш-дарца белгалбаьннача болхлошта, Мехкдаьгара совг'аташ дийкъар.

Мехкдас баьча соцам-ца, суда г'улакхе шоай болх бизза д'аьхош хьабьжача ялх сага Мехкдаьгара грамоташ елар, кхы а ялх сага мехка кулгалхочунгара бар-кал кхайкадир.

Г'алг'айче, тхана продукци маьхалъяккхара дола хаттар кхоачашдеш да

Султыгнакьсан Йоакьап

служба.

Келматанаькъан Махьмуд-Иаьла ваха хилар, Маг'албика района Южное оалача поселке, «Зори Кавказа» ГУПа ларда т'а жена т'ера хьадаьккхача тха оалхаш йола цех мишта болх беш я хьажача, тестови оалача боараме болх бе йолаенний из, технолог чакхьаьккхача ший хьалхара продукци гойтар цо, аьлар «Сердало» газетага, Г'алг'ай Республика Кулгалхочун пресс-

«Цу проекто таро хулийтар-гья, шоай доалахьа жа леладерашта а, иштта кхыча наха а балха моттигаш лалашье.

Царна, х'анзчул т'ехьаг'а, кхы дагадалла дезаргдац, шоаш ларгача же т'ара йодаьккхача тха мича хьоргда хьо-г'а яхаш. Х'анз цар таро хургья из тха цехе д'лачу денна, цунах шоашта ахча эца. Укхаз массанена пайда хул цунах», — аьлар Г'алг'айчен

кулгалхочо.

Цу предприятена массаза а бийдал лоаттаергья паччахьалкхен унитарни предприятеша-ахархой-фермерий боахамаша. Из маьхалъяккхача таро хургья, цар шоай доалахьара хьайбаш бахьан долаш.

«Зори Кавказа» яхача боахамо дог г'оздаьккхар Махьмуд-Иаьла шоаш баьча балха толамех, чуййца ялат дика хилар цига.

К'а, х'ара гектара т'ара, 40 центнер хиннад, лана к'ала бувш

бола мукх — 45 центнер, гектара т'ара.

Иштта, Кулгалхо ваха хилар вурийтта саго кьахьегача «Алханчуртский» ГУП. Укхаз дукхаг'а д'адийнар ка бола ялат да. Цо д'алоац 1300 гектар.

Цу боахама кулгалхочо яхачох, ара этта й'овхал а йокьал а ч'оаг'а яле а, боахама зе хиннад ала йиш йолаш дац. «Зори Кавказа» гулбаь кем а мукх а, карарча шера, 42, 41 центнер х'ара гектара т'ара хилар.

Магасе д'айихьар Г'алг'айчен антитеррористически комиссе заседани

Султыгнакьсан Йоакьап

Магасе, Г'алг'ай Республика Кулгалхочо Келматанаькъан Махьмуд-Иаьлас кулгал а деш, региона Антитеррористически комиссе заседани д'айихьар аьнна хоам бу, «Сердало» газетага, республика кулгалхочун пресс-служба.

«Цу мероприятее дакьалоацаш бар: Г'алг'ай Республика т'ахьожаме а бокьонаш лораеца органиий а болхлоу, республика министрий Кабинета викалаш, иштта Г'алг'айчен муниципальни дакьа т'ара кулгалхой», — йоах хоамо.

Цун доакьашхоша латташ дола хьал техкачул т'ехьаг'а, т'ехьар т'а де дезацох дий-цар, терактах объекташ лораяра.

Кьаьстта терко т'аяхийтар, карарча шера, моажола бетта цьхоалаг'ича денна кхерамзленна лалашо яра, керда дешара шу д'адолалуш хатар ца хилийтар, хьалххе а болх в'ашаг'болла беца аьлар гулбенараша.

Хьат'абоаг'а бутт юкьекхаччалца хургба, кхоллама музеера гойтам

Самиранаькъан Элберд

«Вне времени, эпох и расстояний...» яха гойтам, Паччахьалкхен кхоллама музеера, хьат'абоаг'а бутт юкьекхаччалца хургба. Со-

ветски ханашка кьахьийгача суртанчий белхаш, го аьттув ба бахархой цу гойтаме.

Аьтинга бетта денза д'аьхош ба из гойтам, кхол-

лама белхий музеера. Махбаь варгвоацача 79 произведений латташ ба из болх. Российски, советски суртанчаша, сценографаша, офортистоша, хьехархоша — кхелла говза белхаш да хьокхача отта-

даьраш.

«Белгалде деза, из лакха мах бола коллекци вай музеена еннар ц'ихеза российский коллекционер, меценат Некрасов Владимир волга», — аьлар т'хога музеера болхлоша.

4 ГИШЛОНАШ ЯР

ГалгӀайчен
Правительстве
дийцар,
инвестице
проекташ
маьхалъяхарах

Султыгнакъян Йоакъяп

ГалгӀайчен хьалхара вице-премьера Фурсов Олега кхета-че хилар, ГалгӀай Республика районний, юртий, шахьарий кулгалхошца, ресурсащца лалашо яра йолча организацей, предприятий кулгалхошца, цига дийцар инвестице проекташ маьхалъяхарах, аьнна хоам бир «Сердало» газетага, республика министриий кабинета пресс-служба.

Мероприяти дӀахьош мас-сехк предприятий балха мах оттабир, цига инвестораш шоай проекташ маьхалъяхара де лерӀхачох а дийцар.

«Моажола бутт чакхбоалаш, системаш ценъяра йола комплекташ арахедаш йола завод хьалге лерӀ, хӀаьта саккур бетта республике лаьрхӀа ба, «Лукойл» автозаправочни комплекс дайолае, бӀаьстена бетташка форель оала чкъаьрий чудола лам хьабелларгба», — йоах хоамо.

Хоам бу, хьаде лерӀаца балхашта юкье, ГалгӀайче хьалге лерӀлаш я: гостинични комплекс, иштта йоккха ярмарка чуйода гишло, ца хаддаш шера болх беш хургӀолаш, цу чу йоагӀаш хургӀа сценаш, спортивни майдаш, тайп-тайпара акцеш, мероприятеш дӀаьхьара йола моттигаш.

ГалгӀайче, Назране хьалъяь йоалаш я,
220 моттига лаьрхӀа йола, берий беш

Султыгнакъян Йоакъяп

Назране, 98% кхоачаш хьалъяь яьний Газдиева урамах 220 моттига лаьрхӀа йола берий беш. Укх ханага кхоачаш, деррига де лаьрхӀа хинна гишлон балхаш йистедолаш латт, цу юкье коара лостам а берашта ловза моттигаш кийчъяр а долаш, — аьнна хоам бир «Сердало» газетага, ГалгӀай Республика гишлон

министра пресс-служба.

Цу гишлон объекте динза диссарех да оборудовани оттаяр, пенаш кийчдар.

«Из гишло хьалге йолаьяр, 2021 шера кимарса бетта, ГалгӀайчен гишлон министерства «Гранул» ООО подрядни фирма заказах.

Контрактах, цу объекта, из хьалъеш оттабаь мах, 146 млн сом бар. Гишло хьалъеш

дӀалаьца лаьтта цхьа гектар хиллала да. Юкьара гишлоно дӀалоацаш дола доазув да 3723,4 кв. м», — йоах хоамо.

Кагийча берашта лаьрхӀа дика хьалаш вӀаштӀехьадаьхад цу гишлон чу. Маса оагӀорахьара кхерамзлен лалашо хилийтара бола болх юкьебаьккхаб. Берий беша хургӀа 12 группа, шоай яьннача ханага хьежжа.

Цу чу йоагӀаш я дукха функ-

цеш йола залаш, кхача кийчбара йола блок. Иштта укхача я ловзараш дӀадахьара йола комнаташ, хӀара группа шише кьаьстта йолаш.

Берий беша иштта лифт а я, цул совгӀа, цун доазон тӀа баьццара бай а кхийола хозленаш а я, ловзара лаьрхӀа кийчъя майданаш а я. Деррига балхаш йистедаха лерӀлаш да, 2022 шера чантара беттага кхоачаш.

Бахархой
хаттарашта
жоп лургда
хьакимаша

Султыгнакъян Йоакъяп

Укх бетта 29-ча денгара дӀаболабена, хьатӀабоагӀаца бетта 2-ча денга кхаччалца бахархошта дагадоаккача хаттарашта жоп луш хургӀа депутаташ, сенатораш, иштта, кхьбола хьакимаш. «Единая Россия» яхача парте, Медведев Дмитре, вай республикерча нах тӀаийбеча моттиге дӀахьоргба из болх.

Цу доккхача гулакха юкье дакъа лоацаш хургба, «Россе тӀахьожараш», «Россе дай» — яха ерригача россе организацеш. Хаттар луш мел волчоа жоп луш, дӀахьоргья из моттиг. Республикерча бахархоша телефон дӀатоха йиш йола номераш ераш я: 8(8732) 26-88-37, 8(8732) 26-88-34

ГалгӀайчен Шолже, водопровода даькъя тӀара,
кхоачамбоацар юстардаьккхар

Берданаькъян Лорс

Моттигерча Иаьдало лоархӀаца бessa, водопровода даькъя юха меттаоттадаро таро хулийтаргья, йиь урам тӀа эшшача боараме наха хий хилийта. Иккха хина турбаш меттаоттаьара а, иштта водопровода даькъя тӀа кхоачамбоацараш юстардахара аьнна,

оттаваьча моттигерча «Водоканала» болхлочо яхачох, укх моттиге, ер кхоачамбоацараш 2006 шера денза долаш да.

«Хий юухаш латта дукха ха я укхача. Мел дукха хий дейнад укхача зехьа?! Из-м, Дала а могадаь дац. Дика болх ба ишттала чӀоагӀа вайна эшаш дола ер мах баь варгвоаца хий метта-

оттаде дӀаболабена», — йоах моттигерча, пресс-службе цун цӀи хьаала бицбеннача, вахархочо.

Моттигерча Иаьдала, цӀаьхха, корадир водопроводни сетешкара кхоачамбоацар.

Ханзолца хьаухача хих хьахинна лам ба мотташ хинаб укхача, догӀаш дийлхачул тӀехьагӀа ючудоагӀаца хих, уж

хьалайнад яхараш а бар. Ханз, балхара цӀагӀа биссача «Водоканала» болхлоша аьлар, из лам хьалайна хилара бахьан малагӀа да.

Моттигерча Иаьдало лоархӀа, ишттала чӀоагӀа этгача йӀайхача хана, Шолже бахача наха из кхоачамбоацар юкьера даьккхарах, эшшача боарамах, хий хьадоагӀаргда, аьнна.

Грантаца хьаллаьцар вай мехкахочун проект

Самираньякъан Элберд

«Махар-2022» яхача кагирхой форумх даращ дийцар, Черсий мехка. Цу форуме дакъа лоацаш йолча Ерригача Россе грантови кагирхой конкурсе котало яккхар, тлехдика ший проект д'айовзийтача вай мехкахочо Кхоартой йаьлас. «Лоамашка хьоашалга» яхаш я цун проект. «Кьилбаседа Кавказа «Махар — 2022» яхача форумо Палг'айчера, Селий мехкара, Нохчашка-хьара, Ставрополера, Адыгеера, Астраханера, Балхара, Черсий мехкашкара, 100 совг'а-кагирхой гулбаьбар. Проект ч'оаг'гяр 15 номинацехи, биъ оаг'ноахи латташ

дар — социальни проекти-рованы, студенчески туризм, кхоллам.

Х'ара доакъашхочун аьттув бар, шийна ховр д'агойта», — дийцар тха газетага из Гулакх в'ашаг'деллараша. Керда 10 туристически доазув тоадеш йолча проекта т'ехьа, Кхоартой йаьлас, болх д'аболабергда, укх шера моажола бетта.

«Махар» яхача кагирхой форуму истори, дег чу дужаш да. Черсий мехкара паччахьалкхен университета экономически факультета декан волча Узденов Таусолта, дешара т'ехьа белгалбаьнна студенташта кхеллача, ахкан ишколах-семинарах хьахилар из. Кьилбаседа Кавказа оаг'он т'а, форум

хьат'аьлар 2015-ча шера. Из Гулакх в'ашаг'деллараш, тахан, Черсий мехкара кагирхой Гулакхех йола комитети,

«Высокогорный креативный кластер» яха Российский кагирхой союза регионални отделини — я.

Палг'ай паччахьалкхен Университета студенташ ц'абаьхкар, «Машук-2022» форумера, коталонца

Самираньякъан Элберд

«Машук-2022» Ерригроссе форуме хьалхарча смена доакъашхой хинна, Палг'ай паччахьалкхен Университета студенташа, грантови конкурсе котало яккха а ца йеш, тайп-тайпарча майдан т'а шоашта караг'доалар гойтар къаьбга.

«Пиарщики» яха проект маьхальяккхара Грант кхьачар, Палг'ай паччахьалкхен Университета студентка Гулой Аминайна, х'аьта Малсаганьякъан Мухьмада «Кухня Предков» проекта б'арг т'а эттар грантови конкурс в'ашаг'йелларий.

Ший, «Футбол как стиль жизни» яха проект маьхальяккха йиш йолаш ва Дзовраньякъан Амиран.

Иштта дика, шоашта могоар гойтар, тайп-тайпарча майдан т'а, Палг'ай паччахьалкхен Университета студенташа.

Ц'ечой Исроапала лазераца йадсаьх тохаш хьалхара моттиг яккхар, Саганьякъан Хьамзата хьаьквалерча квизе котало яккхар, х'аьта Чакенаьякъан Анжелика «Голос Машука» вокальни конкурсе хьалха яр», — аьлар «Сердало» газетага, Палг'ай паччахьалкхен Университете.

Хьалхадоккх, «Наши открытия» смена «Машуке» гулбир туризмах, экологех — шоашта ховр дувца ловшбараш.

«Машук» яхача форуме, эггара дукхаг'а гранташ яьхарех я вай регион

Берданаькъан Лорс

«Машук» яхача къамашта юкьерча кагирхой форуме, вайцигара яхача делегаче доакъашхоша, 1,2 млн кхоачаш йолча проекташта т'ехьа котало яккхар. Лакхача бо-

араме шоаш в'ашаг'деллар д'ахьоккха аьттув хилар: Малсаганьякъан Мухьмада, Дзейтаньякъан Шамила, Гуленаьякъан Аминай, Дзовраньякъан Амира.

Форуме, вай республика

д'ахьоккхаш хилар 40 кагий нахи мехкари. Хьалхарча смена д'абихьача белхах, грантови конкурсе, котало яккхар тайп-тайпарча регионашкара гулбеннача 13 кагирхоша. Царна юкьера виъ са, г вай республика юхь д'ахьоккхаш бар.

Цу йоккхача кхетаче дакъа лоацаш хилар, Мехкдаь администратен кулгалхочун Понча вола, Мархеньякъан Анзор, республикерча кагирхой комитет кулгалду Малсаганьякъан Адам.

**ГалгIайче,
росгвар-
дейцаш
хьожаш
ба дешара
кхуврчашка
терроризма
духьале яра
кийчо яьий**

Султыгнаькъан Йоакъап

Керда дешара шу дIадолалуш, Росгвардейцаш хьожаш ба лаьрхIа йолча комиссеца цхьана, терроризма духьале яра йола кийчо мишта яьй, аьлар «Сердало» газетага, ГIалгIай Республице гIолла йолча Росгварде Урхалено.

«Кийчон балхага хьожаш, моллагIа йола бокьонаш телхаю моттиг юстара яккхара де дезар хьалхадаьккхар дешара кхуврчий объекташка», — аьлар полице лейтенанта Дарсиганаькъан Джабраьила.

Хоам бу, Назранерча ЦМО, МВД болхлошца цхьана, росгвардейцаша тахкар Назранерча № 1 йолча ишколера гIулакх мишта латт, цу юкье доагIаш дар: цIи ялара кхерамзлен Iалашонга хьажар а, камераш болх беш йий хар а, помещенешка сердал йий хар а, хоамий гойтам бий хар а.

Из доацаш а, дIахо тахкар вневедомственни охрана инспектора, шахьара ОВО даькъа тIа оаз хьатIа йоагIаш йола хатар хиларах хоам беш йола кнопка болх беш йий а, цо хьаохзаргдолчча бесса оаз хьаьйтий а. Иштта цига хиннача тобаца дIабихьар, нагахьа санна хатар этта моттиг хилча, хьалхарча аргIах де дезар хьалхадоккхаш бола болх а.

Терроризмахи экстремизмахи даращ хьалхадоах вай берашта

Самиранаькъан Элберд

Керда Редангерча культура ЦIагIа дIадихьар, «Тха машаре даха безам ба» яха сахьат. Экстремизмахи терроризмахи даращ хьалхадаьхар берашта. Дийцар, дунен гIа, тайп-тайпарча хана, моастагIаша увттаяьча теракттех, иштта берашта хьийхар, теракт хинна хIама нийсделча, эггара хьалхарча юхьанца фу де деза. «Терроризмахи экстремизмахи лоравалар», «Террора духьала

да бераш» яхача видеороликашца дIайолайир кхетаче.

«Кулгалдеш хиннача Оздой Хадишата берашта дийцар, тахан латгача хана, терроризмо наьха вахаре йоккха моттиг дIалаьцалга, из тайпара хатар иккха зуламхошта каравахача, мишта кхаста веза. Йоккха терко еш дийцар, вай мехка Даьла моастагIаша увттаяьча теракттех. Тематически викторине дакъа лоацаш шоашта деннача хаттарашта жоплуш хилар бераш, дагалаьцар,

зуламхой кулгех байна вай зетага, культура ЦIен кулгалмехкахой», — дийцар тха гадеча Хоаной Марета.

ГалгIайче «Опекун года-2022» яха проект вIашагIьеллай

Иаьлаханаькъан Адам

Шера дикагIа вола опекун малагIа ва хара йола, конкурс дIаяхьа дагадехар Шолжа района администраце социальни отделе.

«Опекун года-2022» — из дезалера психологически проект я, цига дакъалоацаш ба бок-

кьонцахьа бола опекунаш а, цар гIа ийца доалдераш а, цига гучайоал бокьонцахьа йола вахара оагIонаш, цига яц хьалхехе язъьа сценареш а, иштта актераш а бац.

«Из бокьбала опекуний социальни вахара хаттараш чудоагIаш йола, цан доалдеш барий вахара хьалаш тоадеш йола, социальни новкьо-

стал дара йола оагIув я», — иштта белгалду цунна маан, из вIашагIьеллача, шолжерча администраце социальни болхлоша.

Цига дакъалаца безам бараш кастингах чакхбала беца, яхаш язду СМИ(ца) бувзам лелабераша.

— Говзанчаш, Российски Федерацие Обществени сове-

та, «Крепкая семья» яхача проекта доакъашхочунца, иштта дезала психологаца цхьана, цхьан кIира цу проекта доакъашхой болча хьабоагIаргIа хьоашалгIа, тайп-тайпара вахара дезалера оагIонаш йовзара, — чIоагIду укхазе.

Конкурсах котбаьннарашта, 50 эзар сом, ахча лургда совгIата.

Донбассерча берашта лаьрхІа, эзар совгІа, книжкаш гулдир вай дешархоша

Газданаькъан Ахмад

«Книжкаш-Донбасса» яха, акци хьаллаьцар вай мехкара дешархоша. Донбассерча берашта лаьрхІа, эзар совгІа книжкаш гулдир цар. Царна юкъе да исбахьален литература, ишколе эшаш дараш,

байтехи файлгехи латта гулламаш», — дийцар тхога дешареи Илманеи министерстве.

«Книжкаш-Донбасса» яха акци, хозахеташ хьаллаьцар ерригача районошкара бераша. Деррига бераш шоай кхе-

там лакхбе, книжкаш деша дезаш да, цунга хьежжа, чоагІа дика хет сона, кхыболчарна нийсса, из акци хьаллоацаш, Донбассерча берий дог гоздаккха вай аьттув баьнна. Эрсий метгала произведенеш еша йиш йолаш хургда тІемо човхадаь уж миска бераш», —

аьлар тхога Боканаькъан Аьсета.

«Книжкаш-Донбасса» яха акци вІашагІеллар, Россе просвещенех йола Министерствои, «Единая Россия» яха партии я. Из акци хьаллаца йиш йолаш ва, Россе региононашкара моллагІа саг.

«Укх шерара Россе хьехархо» яхача конкурса финале кхьар, вай мехкара хьехархо

Курскенаькъан ИбрахІим

«Укх шерара Россе хьехархо» яхача конкурса финале дІачуяьлар, вай мехкара истори хьехаш йола Гаданаькъан Зухра. Хьехархочо яхачох, ма барра, цу конкурса мах бовзаргба: цу юкъе дакъа лоацаш хиннарашта, зІаамига а доккха а гІо деш мел лаьттарашта, из беркате гІулакх кхелларашта, дикагІбараш хоржаш къахьийгарашта.

Цо яхачох, конкурса кийчо еш дІабихьа никъ эггара чоагІагІа тоам беш хилар дега. Хьехархоюн сакьердалора, массарашта хоза хетаргІолаш малагІа тайпара оттайича бакъахья я-хьогІо урок яхача уйлашца.

«Аз цу конкурсе дакъа лоац из гІулакх дега геттара хоза хеташ. Итта вІашагІеллача конкурсо хьагойт, ший урокацара хІаране кхетам. Из дика баьнан да кхы дІахо а дикка Јомалуш, ший болх тоабеш дІаваха. Конкурсе дакъа лацаро хьехархо, ма варра, хьавовзийт, кхычарна бІарахьежа ца ховр Јомаде а дика аьттув ба из. Шийна тІехьален цхьа дика котало я из! Кхерам, иштта, цунца дувза мел деннараш дІадаха а вІаштІехьадоал», — дийцар Зухрас.

«Укх шерара Россе хьехархо» — мехка керттара педагогически конкурс я. Цо гучабоах шоай гІулакха тІехьа эггара дикагІа бараш. Ерригача Россера хьехархой гуллабенаб цига.

Гаданаькъан Зухрас ишколе болх бу 10-шу совгІа ха я. Конкурсе эггара хьалха нийсьенний из, цунга хьежжа, кІеззига сагото кхест. «Котало, цун тІехьа доагІа совгІаташ — из иштта лоархІаде дац сога хьаттача. Эггара лоархІадегІадар да, дуккха хьехархой, иштта цхьана кхийтта шоай говзал хьокхаш хилар. Балхара новкъосташа доккха гІо даьд сона, са оагІув хьаллацарца дог ураоттадаьд.

Ишкола кулгалхо, цун гІонча, хьехархой — уж берригаш сона низ телаш бар. Иштта долча доккхача гІулакха хьо водача хана, гонахьа кхестараша хьа оагІув хьаллацар хам баь варгвоацача маьхе да», — белгалдир Зухрас. Конкурса хьалхара ши тур Тюмене дІахьоргьа.

Хь а т І а б о а г І а ч а бетта 20-ча дийнахьа дІадоладенна, гуйран шоллагІа бетта 5-ча денга кхачалца хургда из. ХІаьта, финали, котбаьннараш белгалбеш дола доккха гІулакхи Кремле дІахьоргда.

Галашкерча культура ЦІагІа, бераша гойтар шоай кулгашца хьакхеллар

Самиранаькъан Элберд

Галашкерча культура ЦІагІа дІабихьар, бераша, шоай кулгашца говза кхелла хІамаш хьокхаш бола гойтам. Къахьийгараш да, цу

культура ЦІагІарча кружоке Јомадала уха бераш.

Ишколера салолаш даьккха ахка, бераша, чуйинна, хозал кхоллаш, шоай начІал гучадоаккхаш дІадихьар.

«Хоза говза белхаш хьехар бераша гуллабенарашта. Царна юкъе яр бисерах, дахчах, гизгех — яь, хІамаш. Ахкан сурт шоай белхашца хьахьокхаш, дувзараш деш къахьийгадар, Хаьшанаь-

къан Э., Гуленаькъан Т. — Јомадаьча бераша.

Гойтаме хьокха мел оттадаь белхаш бІарг тІаотташи, дег чу дувшаши дар», — дийцар культура ЦІен кулгалдеча Балай Мадинас.

Дешара шу долалуш кийчо яьй республике

Самиранаькъан Элберд

Дешара шу долалуш яьча кийчонох дувцаш йолча, Ерригача Россе кхетаче, дакъа лаьцар дешареи Илманеи министерства кулгалдеча Боканаькъан Аьсета. Кхетаче дІайихьар, видеоконференцбувзаме гІола. Дукха ха йисаяц, Россе дешархой юа шоай парташ тІа Јоховша.

«Дешара шу доладе кийчо яьй, вай республикерча, 134 ишколо. Укх шера ишколан коа дІачударгда 82 эзар бер, царех 9 эзар хьалхарча классе болха дешархой ба.

Ишколашка кийчо еш, эггара керттара моттиг дІалоацаш да, цІерацарча кхерамзлен

гІулакх, терроризма духьалара кийчо. Цу гІулакха тІахьожаш йолча комиссен

болх, кхоана йисте боалаш ба», — дийцар тхога Боканаькъан Аьсета.

Укх шера ишколан коа дIачударгда 82 эзар бер

Султыгнакxан Йоакxап

2022-ча шера ишколан наIараш елларгья 82 эзар бера. Царга хьежаш латт тайп-тайпарча дешара кхуврчашка. Кердача, хозача куцаца шоай дешархой тIаэцаргба доккхий белхаш дIахьош тоаяьча 13 ишколо. Ишколан коа эггара хьалха шоай гIа боаккxаш да, укх шера, 9750 бер.

Доккхий белхаш дIахьош тоаеш латтарех я тахан Назранера, МагIалбикера, Гажара-Юртара, Шолжапхьера, Завзгакьонгий-Юртара, Дола-Коара, Галашкара, Iавлий-Юртара, Инаркьера, Долакха-Юртара ишколаш.

Кердача гIирсах тоаенна, хозалца бIарг тIаозаш, шоай хьаьшашка хьежаш латт, тахан, уж дешара моттигаш.

Дешара шу ший ханнахья дIадодалургда вай мехка

Султыгнакxан Йоакxап

Социальни оагIонашка, тахан, даьржа кьамаьл да, дешара шу вай мехка оттаяьча хана додалургда цхьаьца кхоачамбоацараш бахьане яхаш. Из бакьдац!

ХьатIабоагIача бетта хьал-

харча дийнахья, массе хана санна дIадодалургда вай мехка дешара шу. «Вай республикерча 134 ишколашка дешара шу ший ханнахья дIадодалургда.

Цу гIулакxа кийчо еш латт, ма даггара. Хьалхарча класшарча берашта бIайха буа кхача лоаттабар гIулакx дешареи Илманеи министерства

тIахьожам беш дIахьоргдолаш да. Ший ханнахья бIайха буа кхача боацаш дусаргдац бераш!», — йоах бакьдолча хоамаша.

Мах боацаш даа хIама лоттадеш санна, лакхача тIахьожаме лаьца да, берашта эша книжкаш Iалашдара гIулакx а. Таханарча дийнахья,

цхьаьца дола книжкаш долаш да ишколашка. Вай дешара кхуврчашкара хьал ший хала доагIача тайпара дIадодаш да.

Ишколаш шоай хьаьший тIаэца кийча йолаш латт. Бахархошка дехар ду, дер дайна лелалараша арадоахача бакьдоацача хабарех ма теша яхаш!

«Беррига дезалца музее» яха акци я дIахьош

Самиранакxан Элберд

Кхоллама белхаш йолча паччахьалкхен музее дIахьош, «Беррига дезалца музее» яха акци я. МоллагIа вола саг, мах бала ца безаш, музееерча белхашца сакьердалуш ха яккха йиш йолаш ва. Акци ювзаяь я хьатIадоагIача Россе байракха денца.

«Музееерча хьаьшашта довзаргда Россе байракха истори, иштта, тайп-тайпарча гойтамашка хьожаш экскурси ергья тха экскурсоводашца. Кулгашца хьаккхеллача хIамай гойтам, иштта, графикахи суртехи латта, гаьнара ханаш хьокхаш дола, белхаш хьеж бахархошка», — хоам бу музее болхлоша

Акци латтаргья, нийсса, пхи сахьат даллалца.

«Низбола Россе» яха акци, дIайихьар Магасе

Султыгнакxан Йоакxап

Магасерча кагирхой совета болхлоь арабаьнна хилар, хьатIадоагIача, Россе байракха ден хетаяь акци дIаяхья. «Низбола Россе» яха лозунг хьаллоацаш цар йийкьар бахархошта Российски триколотт тIалатта наклейкаши зIамига байракхалгаша.

Бахархоша, хоза хеташ, хьаллаьцар шоай боккxача мехкацара безами лерхлами хьаьбокxаш йола из акци. Магасерча кагирхоша, догIозалца дIабахьар из болх.

Россе байракх айеш дIадодалургда ишколашка дешара шу

Самиранакxан Элберд

Россе байракха денца хьехархой, дешархой, даьй, ноаной — даькьала бувцаш хилар, дешареи Илманеи министерства кулгалду Боканакxан Аьсет. Ший кьамаьла юкье цо белгалдир, ерригача Россе регионашка дешара шу Россе байракх айеш, гимн оттаеш дIадодалургдолга.

«Россе триколотт бок-

кxа лерхIам болаш, йоккxача паччахьалкхен бахархой цхьанкхетар белгалдеш дола хIама да. Россе бахача наьха майрал, камоаршал белгалдеш ба байракха бенна бос.

Кертгерчарех лоархI аз, дешара хIалхара кIир байракх айеш дIадахьар. Цу мо долча хIамашца лерхIам лелабар, ше ваха мохк безаш, кьамашта юкьера бартбезам чIоагIбеш, цун хам беш хилар да. Беркате хийла вай кхоане. Ираз, аьттув, дуккxа

дика гIулакxаш — доаржаде, низ болаш доагIалда хIара ди. Кхы а доккxагIдолча

гIулакxашца кьагалда вай кхоллама наькьаш!», — аьлар Боканакxан Аьсета.

ГалгIайчен Эрсий театро, актерий говзал Юмаяра йола, курсаш яхара тIабех

Самиранакъан Элберд

ГалгIайчен эрсий паччахьалкхен музыкально-драматический театро, безам бараш а коллама никъ хьэаца ловш бараш а тIабех актерий говзал Юмаяра, шоашта фу карагIдоал хара йола, кур-

саш яхара.

«Актерий говзала курсаш-уж духхьала Юмавалар хинна Iац. Из театре бодача накъа дIоагIа да, цъха тамашийнача кхоллама гIолла Юмавалар а да.

Конкурсага ладувгIарий таро хургья, боккъонца йолча те-

атральни проекте дакъалаца, уж ца хаддаш профессионални хьехархошца Юмалуш хургба, дIахо йодача хана, Къилбаседа Кавказа лакхара дешара кхуврчашка, театра лакхара дешар дешара. Боккхача кхоллама дезале чувала ловш волчунна таро хургья, шийна

карагIдоалар гойта а, иштта массехк хьакхашта вала а, ший дегIа доалдеш хила а. Дерригача хаттарашта жоп лургда укх номерех +7915 165-92-37, +7 962 646-27-61 (WhatsApp)», — аьлар «Сердало» газетага, ГалгIайчен культура министерства пресс-служба.

ГалгIайче, ший аргIах, кхоачашдеш да кредиторски декхараш дIатакхара хаттар

Султыгнакъан Йоакъап

ГалгIайче, региона Иаьдало, паччахьалкхен кхыча тайп-тайпарча институташца, боахамашца, службашца цъхана, планнах доагIагIа бесси — дIакъовлаш латт, кредиторски декхараш дIадалара хаттар.

ГалгIайчен МагIалбика районе терроризмаи, иштта цIера кхерамаи духьалъоттара хьалаш техкар

Самиранакъан Элберд

Керда дешара шу дIадолалуш, ГалгIайчен МагIалбика районе хьежар, дешара урхаленашка терроризма духьале яра а, цIера кхерамзлен Iалашон балха кийчо а мишта яьй.

«МагIалбика района дакъа тIарча дешара кхуврчашка из хьал тахкара болх дIабихьар Антитеррористически комиссе, МЧС болхлошца, Росгварде ви-калшца, МВД, ФСБ болхлошца цъхана. ДIабихьача балха юкъе нийсенна кхоачамбоацараш белгал а дир, лоацача хана, уж юстардахара де дезар хьалха а даьккхар», — аьлар «Сердало» газетага, дакъа тIарча администраце пресс-служба.

Магасе культуран керттерча кхуврче, керда гIандаш оттадаьд

Султыгнакъан Йоакъап

Магасе культуран керттерча кхуврче керда гIандаш оттадаьд, хьажархошца лаьрхIа. «ЗIамигача мехка культура» яхача партийни проекте гIолла дIабихьаб из болх. 1 300 000 сом ахча хьажархошца керда гIандаш эца.

«Цу кхуврче тайп-тайпара кхетачеш, сайренаш

дIакхухь. 140 сага лаьрхIагача зале хул гулбалар. Керда гIандаш геттара эшаш дар цу моттиге. ПаргIатта багIа моттиг хилча, нах а дикагIа хьаух культурни кхетачешка», — аьлар Дидиганакъан Ахьмада.

«Единая Россия» яхача парте, регионални оагIон секретара гIонча вола Дидиганакъан Ахьмади, РИК кулгалдеш вола Кхоартой ИбрахIими балха новкъо-

сташца, из гIулакх малагIа боараме чакхдаьккхад хьажархошца баха хилар.

Кхетаче цар дийцар, кхы дIахо а шоаш кхоачашде дерхIагача гIулакхех.

Цунах дийцар, ГалгIай Республика Кулгалхочо, Келматанакъан Махьмуд-Иаьлас, федеральни мировой судахой 2022 шера хьалхарча ах шера болча балхах дувцаш йолча, совещане ше хинначул тIехьагIа, аьлар «Сердало» газетага региона кулгалхочун пресс-служба.

«Юкъара терко тIайохийташ хьожаш да тхо, кредиторски декхар дIатакха дала, бюджет юкъе ца кхувлара лаьрхIа да из дукхагIа а», — аьлар ГалгIайчен Кулгалхочо.

Республика Кулгалхочо яхачох, из керттера декхар а маIан а да, лерххIаме, региона бахархой, социально-экономически вахара таро тоаяра.

Карарча хана, лерттIа дегIайоагIагача Россе субъекта, дика оагIонаш хьагойт, судо дIадихьача гIулакхашка хьажача.

Судо а, иштта Кулгалхочун Администраце а Республика Правительств а цъхана, кьахьегаш, дIабихьача юридически балха таро хилар, диь миллиард кховзткъа миллион совгIа ахча, ГалгIайчен бюджете чу-доаладе.

Балашихе машен лочкъяяь саг, дІалаьцав Іаьдало вай мехка

Султыгнакъян Йоакъяп

Федеральни розыске хинна саг, дІалаьцав Іаьдало Магасера. Укх шера, бІаьстан хьалхарча бетта Балашихи оалача пхьера машен лочкъяяь йахаш, Іаьдало лохаш вар из саг. МВД болхлоша, цхьана дІабихьача белхах гучадаьлар, из саг мичахьа Іеш ва.

Іаьдала болхлоша яхачох, шийца кхы а нах болаш, Балашихера наьха машен йигай цо. Зуламхо хьалахар геттара халача дийрзар, цо цІаьхха ший цІи хувцарах. Бакъда, дикка кхьаьйгача говзача болхлош аьттув баьлар, из вола моттиг гучаяккха. Цун гІулакха, дІахо, тохкам беш да Іаьдал.

Ишколашта, берий бешамашта юхерча наькъяшта разметка яьй

Берданаькъян Лорс

Дешара шу хьатІакхоачаш эггара керттерачарех да уж дехьабувла беа наькъяш белгалдар. Магасерча мэри яхачох, бераш дехьадув-

лаш йола наькъя моттигаш, хила боагІача боараме, тоае арабаьннаб болхлош.

Берий кхерамзле, тахан, лакха тІахьожам лоаттабе

безарех я. Наькъяшкарта разметкаш кердайоахаш боахцу гІулакхах доглазараш. Наькъяшкарта хьал, тахан, саготдайтарех да.

Ма даггара из гІулакх тоаде гІерташ кхьаьеггаше,

авареш кІезиглуш яц. Кхьаьстга йоккха терко тІаьхийта еза, ара боад этгача, урамаш сийрда халийтара тІехьа. Вай дерригаш оарцагІаьнна, лорае езаш моттигаш я уж.

ГІалгІайчен Правительстве дийцар, инвестице проекташ маьхалъяхарах

Султыгнакъян Йоакъяп

ГІалгІайчен хьалхара вице-преьера Фурсов Олега кхетаче хилар, ГІалгІай Республика районий, юртий, шахьарий кулгалхошца, ресурсашца Іалашо яра йолча организацей, предприятий кулгалхошца, цига дийцар инвестице проекташ маьхалъяхарах, аьнна хоам бир «Сердало» газетага, республика министрий кабинета пресслужба.

Мероприяти дІахьош массехк предприятий балха мах оттабир, цига инвестораш шоай проекташ маьхалъяхара де лерІахочох а дийцар.

«Моажола бутт чакхбоалаш, системаш цІенъяра йола комплекташ арахецаш йола завод хьалъе лерхІ, хІаьта саькур бетта республике лаьрхІа ба, «Лукойл» автозаправочни комплекс дІайолае, бІаьстена бетташкарта форель оала чкхьарий чудола Іам хьабелларгба», — йоах хоамо.

Хоам бу, хьаде лерхІача балхашта юкье, ГІалгІайче хьалъе лерхІаш я: гостинични комплекс, иштта йоккха ярмарка чуйода гІишло, ца хаддаш шера болх беш хургІюлаш, цу чу йоагІаш хургья сценаш, спортивни майдаш, тайп-тайпара акцеш, мероприяетеш дІаьхьара йола моттигаш.

ГІалгІайчен Галашке йиь урам тоаяьй

Берданаькъян Лорс

Галашке Іаьдало йиь ураманик а билла, хоза лостам бакийчъаьй юртара урамаш. Цу наькъя бІоахал 1,5 километр я. ЖагІа хьаьрца нийсьйир Исламская, Береговая, Школьная, иштта «Подстанция» оалача района урамаш а.

Моттигерча кулгалхочо

Оздой Мувсас яхачох, цхьа ткъаьх шу дар уж урамаш тоаца еш латга. Уж тоае таро хилар моттигерча бюджетера а, иштта цхьацца шоай доалахьара хІама хьадеш боахкача наха а деннача ахча.

«ДІа-юха ухача юртарча бахархошта а, иштта машенашца леларашта а массехк аттагІа хургдолаш, уж урамаш тоаеш кхьаьега дийзар», — йоах

Оздой Мувсас.

Белгалду, наькъяш тоадалехьа, укхза хина турбаш хувцара а кхьаьегаш хилар болхлош, уж яр Исламская, Набережная урамашка.

Хина турбаш хувцаш йояхкараш, пластикови турбаш я.

«Оаха кІезига сабар дир урамаш тоаца еш, цкъа хьалхагІа хина турбаш хувца езаш хила-

рах, хІана аьлча, тІехьагІа хьадаь даьнна балхаш а телхадеш, юха уж урамаш оахкаш кхьаьега дезаргдар.

Ший доагІача мугІаре хьадаьд уж балхаш», — аьлар Оздой Мувсас.

Деррига, жагІа хьоарцаш дІадаьха дезаш хиннача балхашка дІаьхар яр, 100 совгІа, жагІа а гІум а вІашагІувш йола машенаш.

Къахъегам хестабаъ йоазанхо

Малсаганакъан Шимоахий Ахмада 100-шу дизад

Ирчакханакъан Сали

Бера хана сона эггара хьалха вайзача, эрсий меттала яздеца галгалаех цаг вар Малсаганакъан Шимоахий Ахмад. Из сона вовзийтар дар, цо яздаъ, «Лорс афиша еш воалл» яха книжка. Сайна из совгата деннадар мотташ ва-кх со классерча йийгаша. Сурт дуллаш воалла зламсаг латтар цун мужалта тла. Из эрсий меттала яздаъ дар. Иштта хилар Ахмад духъбашха сона вовзар. Дахо дайодача хана, цун вахарах, кхолламах дукхагала довза гийртав со, низ кхоачача тайпара.

Техьаго сона хайра из журналист волга, цо «Грозненски болхло» яхача газета редакце къахъийгалга. Цу заман чухь геттара хала дар вай къамах волча сага цу газета редакце балха ваха, длаэцаш хиннабац цига галгалай, «Сердало» газет да шун, цига длаго, оалаш хиннад. Хлаъта а хинна-м хиннаб цу редакце къахъегаш вай къаман викалаш: Гадаборшакъонгий Осман, Озанакъан Мурад, Мазенакъан Михаил. Дахо дайодача хана Ахмад Москве вахаш а, радио болх беш а хиннав. Цул совгала, «Журналист» яхача журналаца гулакх доагаш а хиннав Шимоахий Ахмад. Тахан мо дагадоагала сона, СССР йолча заман чухь мехка длакхайкаяяр республикай, областий газеташта юкьера яхь. Лакхе хьоахадаъ журнал дар из длакхайкаяяр. Со цу хана «Сердало» газета редакце балха вар, 1982-гала шу дар мотташ ва-кх со из. Керттерча редактора Тебой Габзбика Тухана, редакце болхлой ше волча хьагулбелча, аьлар: «Яхье дакъа лаца а газета дикагйола массехк номер Москве хьалгъяхийта а еза вай. Малсаганакъан

Ахмад ва «Журналист» яхача журнала длакхайкаяяча цу яхьан жюрена юкье. Цо а хьаллаца мег вай оаглув...»

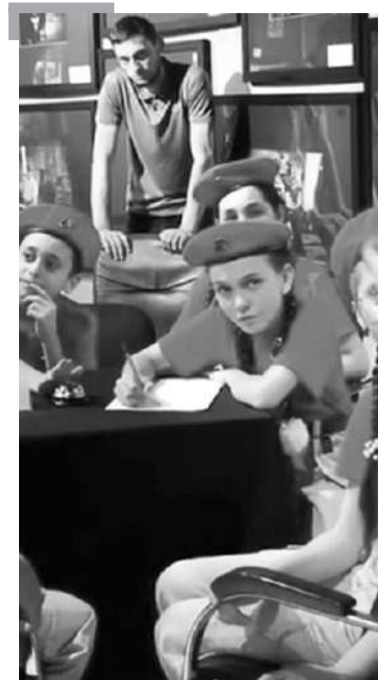
Газета номераш хоржаш, хьалйохийташ къахъийгар мала вар сона ханзар, бакъда массехк бутт баьлча редакце дика хоам кхаьчар, «Сердало» газет столице хиннача яхье белгалдаьккхад, дикагичарех цаг санна. Грамота а яр мотташ ва со, редакценна енна. Шимоахий Ахмада а ший дош аьнна-чох тара дар, къаман газет хостадаш.

Журналист хинна ца йеш, дика йоазанхо а вар Малсаганакъан Ахмад. Тайп-тайпарча шерашка бе-бе чулоацам бола доккха а зламга а книжкаш арадаьхад цо, вай къам берригача мехка дладовзийташ. «Галгалай 100 йоазанхо» яхача ший книжка тла журналиста, йоазанхо-чо, политолога Патанакъан Йоакъапа яздаьд: «...Цун къоалама калхара арадаьннача книжкашта кепа техай Шолжа-Галий тла, Нальчике, Алма-Ате, Москве, Киеве; цхьаннена тлехьа цхьаькха йоалаш, араяьннай цун «Даим хало ловш вола

саг», «Эльбруса тлара седкъа», «Лорс афиша еш воалл», «Вайнаьха мохк – Нохч-Галгалайче», «Бекхам», «Нах кхоаба Тирк», «Наькъахо тлаэца никъ», «Лоамарой эзделах дола дувцараш» яха повесташи романаши...»

Къаьстта белгалдаккха безам ба са наьсархошта цо хестадаъ «Даим хало ловш вола саг» яха роман. Цох ала мегаргда, галгалай болхлой класс хьахиларах да из. Йоазанхо-чо ювцар я Йоахарганаькъан Гапура церагала хинна «Электроинструмент» яха завод. Къахъегамхой пхьоаллен вахар мишта хиннад, цига хьадаъ бурош мел лоархлалаш, дерригача дунено къердаш хиннад, малаш хиннаб дикагйбола болхлой, инженераш, кулгалхой, мишта хиннад завода юкьара вахар – шедар цу тлара довза, деша йиш я.

Школашта лаьрхлалаш книжкаш тла 1-9 классашка вай мехкахо-чо даьча йоазанхо цхьаьккха Юмадеш дац карарча хана. Из нийса дац аьнна хет сона. Цо кхелла йоазанхо пайдане хургдар кхувш йоагала тлехьенна, нийса яха а хьаьнна къахъега а из Юмадеш.

Россе байракха белгалонех шоашта ховр хьагойтар, Галгалайчен бераша

Самиранаькъан Элберд

«Россе исторе оагтон кхо белгало» — из ций йола викторина дайихьар, Галгалай политически репрессей Мемориала комплексе, Российски Федераци Паччахьалкхен байракха ди долаш.

Россе халкъа исторически культура берашта йовзаш хургйолаш, патриотически царна кхетам лургболаш, царна къаьгга гойта деза российский байракха белгало мичаьхара хьайоагала а — байракх, герб, вай мехка гимн йовзийта а еза.

«Шиь берий командаш «Беркут», «Ангушт» шоайла яхье яьлар, российский символика шоашта дикагйла хьанна йовз хара.

Цу хьаьхьа луш долча хаттарашта сихха жоп дала дезаш дар. Котало йоаккхаш яр, цу хаттарашта сихагйла гургала пелг а толабаь, нийса жоп деннар. Бераша вай Даьхенна истори шоашта дика довзаш хилар хьагойтар, цига массадолча хаттарашта жоп а денна. Ловзараш дайхош «Беркут» команда массехк хьалхьяьлар, хьалхара моттиг а лоацаш.

Цхьабакьда, толамашка хьаьжа доацаш, хьаькьалерча ловзаре дакъалоацаш мел хиннараш дагалоаттама совгаташ доацаш биссанзар», — аьлар «Сердало» газетата мероприяти влашагйеллараша.

«Бизнес-спринто» субсидеш эцара йола заявкаш хьачуя аьннад

Муса Алов

Правительства председателя Мишустин Михаила чоагйаь влашагйеллача «Я выбираю спорт» федеральни проектах, «Бизнес-спринто» регионагара заявкаш хьачуяю, проектах субсидеш эцара.

Из дахьоргья 2022 шера, моажола бетта 2-ча денга кхачалда.

Федеральни финансировани еш долча новкъосталца, регионашка 80 совгала модульни оала спортивни залашеи, 200 гаргта

спортивни майдашеи хьалъергья.

2023-шу дладолалаш, цу гулакха лаьрхлалаш, 3 млрд сом хьожадергда. Из лаьрхлалаш да: ФОКаш хьалъяра, стадионаш, спортивни майдаш хьалъяра, инвентарь а, иштта объекташ а эцара. Инвестори таро хургья, льготни оала каникулаш эца.

Россе гражданашта спорт длакхоачаш хургйолаш, паччахьалкхено оарцагала а яьнна дайолаяь из бизнес.

«Президента массаза а белгалду, социальни декхараш кхоачашдара, бизнес мел эшаш я.

«Бизнес-спринт» яхача федеральни программе дакъалоацаш хургба предпринимателаш, боккхий бараш а зламга бараш а спорте дакъалоацаш хургболаш», — аьлар Россе правительства кулгалхочун глонча Чернышенко Дмитре. Керттера маан да, 2030 шерага кхоачаш 70% бахархой, ца хаддаш, спорте дакъалоацаш хургхилар.

«Галгалай Республика, цу проекто дика новкъостал дергда, унахцено йола кагийбараш кхебара боккха лоархлалаш ба цунна.

Галгалайче массаза а терко лоаттаю спортивни хьалаш дегладоаладара. Региона бюджетера, массаза а, эшаш дола ахча хьожаду регионе спорт дегйаьоалаяра. Таханарча ханара хьаьча спортивни майдаша таро хулийг наьха, тайп-тайпарча спорте дакъалаца. Спортивни гирса уллув, куаркодаш а хургья, смартфонаца хьа тла а яьккха, виртуальни тренагара видеоинструкци эца йиш хургйолаш», — аьлар боксах волча тренера Тутайнаькъан Джамалейла.

«Боккха мохк»
яхача кхуврча
кулгалхочунца,
кхетаче йир
Миннаце

Самиранакъан Элберд

Республике къаман политика йолча министерства кулгалхо волча Беканакъан Вахас кхетаче йир, «Боккха мохк» яхача кхуврча кулгалдеча Кизимов Николаеца. Дувца оттадаь керттера дош — къамашта юкье бувзам ЧоагIбергбола Гулакхаш доаржадар.

Кизимов Николая кулгалду «Боккха мохк» яха кхуврча, кагирхой тема — патриотически кхетам лакхбеш ба. Иштта цига хьалхадох, къамашта юкьерча барт-безамах, вIаши лелабе безача бувзамах. Кхетаче, шаккхе хьакима дийцар, 2022-2023-ча шерашка, цъхана, дIахьорболча белхах. Беркате хургдола наькъаш цъхана доаржадеш, дIадаха деза вай, аьлар Беканакъан Вахас.

Культурах йола
министерства,
ГIалгIай
паччахьалкхен
100-шу дизар
дезде, кийчлуш я

Самиранакъан Элберд

Культурах йола министерства, ГIалгIай паччахьалкхен 100-шу дизар дезде, кийчлуш я. Льянанакъан Залинас йоккха кхетаче дIайихьар из дош дувцаш. Цу ден кийчо яра болх лакхача боараме дIабахьа безалгах кхеташ хила деза вай дерригаш а, аьлар министра балха новкьосташца къамаьл деш.

«Дувца оттадаь керттерадараш — хила доагIача бесса, лакха мах болаш из ди дIадахьар. Беррига низ тIабахийта, кхоачамбоацараш юстардаьха хила еза кийчо. Министра ГIонча волча Малсаганакъан Хьажбикара дийцар, цу ден хетаяь кийчо яр Гулакх, республикерча хIара организацен тIадиллад аьнна. Деррига хIама кечам болаш хила деза оттаяьча хана. Льянанакъан Залинас белгалдир, из мелла бехктокхаме Гулакх да хIара кхуврча хьалхашка. ГIалгIай паччахьалкхен ди хIара шера кIимарса бетта 7-ча дийнахьа дIакхухь. 1924-ча шера цу дийнахьа хьахиннай, Владикавказе, ГIалгIай автономни область. Автономи лаьттай 10 шера.

Хозача илле дега тоам бу

Оперни ашархочун Янданакъан Хьавай вахара хьакъехьа

Каст-каста нийслуш хул, симфонически оркестро е оперни ашархочо концерт луш хилча, ГIалгIай дезалашка телевизор дIайоаеш е кхийола канал хьаоттаеш. Цун бахьан кхетаче хала дац. Къам Iемадац цу тайпарча ашарашка е иллешка ладувгIа. Каьхата пандарца, Iад хьекхача пандарца е дахчан пандарца лийкхай ГIалгIаша шоай ашараш. Геттара гаьнарча заман чухь шеда а лелаяьй, цу тайпара моттиг гу вайна «Колой Клант» яхача ширача дувцар тIа. ХIаьта классически ашарашка ладувгIа хац царна; музыкальни дешар дийшарашта, цунца бувзабенна болх берашта мара. Из доккха во да, аьнна, хеташ я дукха ха йоацаш (ши шу хьалха) Москва консерватори а яккха цIаена, вайцига болх беш йола Янданакъан Хьава.

Классически ашарашка лацадувгIар; дега тоам бергбола хIама, тIа ца эцаш, дIататгарах тара хет цунна. Нах тайп-тайпара ба вахарга, балхага, дешарга диллача. Царна массанена а, вешта аьлча 100 процент болча наха, классически ашараш еза а лургьа, уж кхета а ергьа аьлча бакьхургдац. ХIаьта а ха дезаш да цъха хIама, дега маьженаш санна (корга, когаш) ше-ший моттиг йолаш да ашарий кхоллялар а. Масала, ховш да корта лакхе, когаш лохе хила безилга. Иштта да ашарий дунен тIа а. Цудухьа академически искусство — из лард я. Цу тIа хьахулаш я еррига жанраш. Кхьгча дешашца аьлча, лакхе улла сIагалеи лохе улла лаьттеи санна, ши боарам ба цу Гулакхача бувзабенна. Вайцига, ашарий хила деза вахар меттел, наьха хила деза вахар а лерттIа вIаштIехьадаьккхадат таханарча дийнахьа. Цудухьа нийслу Баха, Бетховена, Штрауса, Чайковске, Рахманинова, Прокофьева, Шопена, Шостаковича кхолламах кхетадарца ювзаенна халонаш. Цул совгIа, уж наха юкье довзийта ховргдараш а кIезига ба вай къаман. Масала, Охцанакъан Хадижата е Янданакъан Хьавай санна оаз йола илиалархой бIаь шера е ах бIаь шера цаI мара валац дунен чу. Царна а шоашта ховш дола хIама дIадовзийта, къаман

юкье дIадоаржаде дуккха хIама, ГIо-новкьостал эшаш хул. Балха Iаткъаш хул цъхьаца заман белгалонаш: вахача моттигах вежа лелар, лазараш хьар, эцаш долча хIамашта маьхаш тIадеттар. Украинине ГIом латтар, царех тарра кхьдараш. ФуннагIа нийсденнадале а, Хьава, зIамига йолча хана денз, классически ашарашца хьоашал долаш хиннай. Ялхайтта шу даллаца, цу даькъе цун ГIонча а хьехамча а хиннав да. Цо массахана, дика масал санна, хьехаш хиннай Охцанакъан Хадижат, цун иллешка ладувгIа аьттув хургбар хьадеш хиннад цо. ГIалгIай ахархой дезале хьалкхийнача инженер-электрика дунен эггара говзагIбола илиалархой хеташ хиннав Эдит Пиаф, Мирей Матье, Шарль Азнавур. Бакьда Мария Каллас яйзача, къаьстта цунна тIабодо кхувш йоагIаца йиIига безам. ХIанз цунга кхоачарголаш илиалархо дунен чу вац аьнна хет цунна. Кхьгча дешашца аьлча, дас ший дала таро яр, низ кхоачар деннад цунна, кхийна дIаотталла.

Ашарий дуненца ший вахар дувзадаь саг дукха деша дезаш, йоккха поалмах йолча нахагара Iомавала везаш хул. Иштта хул из Янданакъан Хьавай вахаре а. Хьава яьй 1988 шера 1 мае Пригородни района Яндакьонгий-Юрта (Дачне) Iусмана Яхьыйи Яражанакъан Хьусена Iайнайи дезале. Да, школе вагIаш, математиках, физиках дика кхеташ хиннав. Цудухьа «профессор» оалаш хиннад цох, цунца цъхана деша багIараша. «Сох а оалар иштта консерваторе йолаш», — йоах Хьавас. Нана боккхача дезале кхийнай хиннай цун, цудухьа 10 класс яккхача тоьаргда яха уйла йолаш хиннав цар цIагIара боккхалбараш. ЙиIига дий шу дизача хана, 1992 шера, ГIалгIаштеи хIириштеи юкье ГIом хул. Цу хана денз, Астрахане, Шолжа-ГIалий тIа, Казахстане лела безаш хул хьалхагIа Шолха баьха цар дезал. Цу тIемах а тIаккха нохчашка хьа хиннача тIемах а ада безаш хул уж. Юххера а, уж баха совц Пхьилекьонгий-Юрта. Илли оалаш-м йиIиг шийна дага мел йоагIаца заман чухь хиннай. Цар цIагIара да а даь-вежарий а, цъхьаца хIама деш шоаш боаккхашехь,

йишмалаш еш, шоай лерга хаззал иллеш доахаш, хиннаб. Ший наьн-нана Аьлтий-Юртгарча Малсаганакъан АсмаI иллеш дезаш доахаш а яр, яхаш, дувц цо. Бакьда оаз-м даь-наьнагара, нохчий къамах хиннача АбабукаровIар Любайгара (Кайпийгара) шийга кхьаьчача санна хеташ я Хьава. Из кхалнаьха мурдий туркх а хиннай, зикар чоагIа хоза деш саг а хиннай. Ше зIамига йолаш бIаргадайна а дег чу диса а цъха хIама дийцар сона Яхьыйи Хьавас. Дукха йоккха йоацача вагончика чу кхалнаха зикар деш, ший даь-наьна оазах из еррига фусам эгаш санна хетар шийна, аьлар цо. Меццо-сопрано оала оаз хиннай цун, из я кхалнаьха эггара лохагIйола оаз. Иллеш доахача наьха тоаба хьаеача хана, оазаш хозагIьараш мара юкьеболхац цунна. Иштта да аьнна хет сона кхалнаьха мурдий Iаьдал а. Сона дукхаз хезад цар зикар деш, дикача дирижIера кулгал деш санна, хул цар мукьам. Тха нанас баскет даьдар; ше дIакхелхача, кхалнаьха мурдаш боалаболба, аьнна. Цунна чоагIа хоза хеташ дар цар зикар. Хоза оаз йолаш, иллеш доахаш саг цIагIа хиннавеце а, цу тайпара начIал йола бер хьахила тарлу дезале. Масала, Шаляпин ФIдора дезале илиалархой хиннаб, бакьда дас киназерча хоре дIа а венна, иштта дIаволавеннав из цу новкьа, хIаьта цун оаз мел хоза хиннай а, из малагIа лакхаленашка кхьаьчав а дувца эшац аьнна, хет сона.

Ялх шу даьнна йиIиг, дIа а йиге, дIалу нанас Наьсарерча ашарий школе. Эггара хьалхара цун хьехархо хул вайна массарна йовзаш йола композитор Малсаганакъан Зарема. Цу шерашка эггара хьалха сцена тIа арайоал из. Масса шу даьннадар хьа цу хана, аьнна, шийга хьаьтгача, Хьавас йоах, таьрахьаши мишинай маркаши ший дагахьа дика соцаш яц. Мел дукха нешаш ше Iомаярах, машенаш къоастае хац шийна. Цу Гулакх тхо шаккхе а вIаший тара хет сона. Са а дукха сакьердалуц машенашца. ХIаьта а илиалархочоа дагадехар, Сурхо тIарча кадетски корпуса

сцена тIа ше эггара хьалха арайннача хана, ше масса шу даьнна яр. Ялх шу даьнна йола Хьаваи, цун нанеи, №13 йолча Пхьилекьонгий-Юртгарча юкьерча школера цун хьехархой цига хьийхабар, цIай дездеш, цар найц хулаш волча эпсара, хьехархочо Ужахьанакъан Дауда. Хьавас яхачох, из хIанз а цига кьахьегаш ва. Школан цIерагIа бахабар уж цига. МоллагIа илли ала дезаш моттиг хилча, бохам баллал хало хулаш хиннай йиIига. Из дувзаденна хиннад, ший вахар дуккхача наха хетатаь да, аьнна, цунна цахетарца. Цига эрсий, ГIалгIай, ингалисий меттала иллеш даьхар цо. Бакьда из вIашагIкхетар къаьстта а цун дагахьа дисар, президент хиннача Овшанакъан Султана Русланаца халхьяккхарах. Цъханне президента тIаьхийта хиннай из, паччахь халхаваккха. Юхьанца Султана Руслана цун дехар, хьаьтIа ца эцаш, дита хиннад, бакьда масса не а дехар дича, халхаваьнна из дешархочунца.

Ашарий школе шийна хьийхача наха чоагIа баркал оалаш я из, хIана аьлча цар Iомадаьчун кIийлен тIа, 17 шу даьннача хана, из деша дIаэц училище. Иллилархошта цу даькъе аттагIа да, программа инструменталистей санна чоалхане яц. МоллагIа пандар локхаш волча сага школа яккха еза, училище деша отталехь. Вокалисташ из ца яккхача отта тарлу. Пандараш, бе-бе зурмаш Iомаечер полифони яха Илма Iомаде деза училище, хIаьта вокалистей — духьал гармонии. Шийна классически ашараш езаьлийтар Зарема я, аьнна, хеташ я Хьава. Хьехархо хиннача сагацара бувзам хоада ца беш, цунца Гулакх доагIаш я из хIанз а тIехьа.

Училище деша а этте, республикерча дIайода йол. Эггара хьалха бокьонца волча илиалархочун Курмангалиев Эрика симфонически оркестраца луш дола концерт дайча, цо чоагIа Iоткъам бу, дика лар ют цун дег чу. Ставрополе дар из. Цу тайпара концерт эггара хьалха гора цунна. Симфонически оркестраца дIаоала илли геттара хоза хул. Илли-м де-

шаша кхетадайт. Влалла дешаш доаца симфонически ашараш а кхетае, царга ладувга ха дезаш хул. Ладувгари кхетае хари тайп-тайпара хламаш да. Хъвайна хетачох, цунна хов царга ладувга а уж кхетае а. Классически ашараш екача хана, царца дувзадена сурташ духьалгьувтт цунна, цар сомайоах бе-бе уйлаш, уйла яйт дуненах, вахарах, сага кхелах, лаламах. Нанас маьхк еча хана дуккхача хламаех пайда эц: церах, хьоарах, хих. Из а ший кеп йола кхоллам ба. Иштта пайда эц зурмаех, пандарех ашароша; хлаьта дирижера еррига уж оазаш ювз, селалада бесаш дувзаш санна. Оперни искусствон дукха жанраш чуйоагилга ховш да. Из ший тайпара спектакль хиле даотт. Хлаьта спектакль – из театр да, театре хул ашараш, халхараш, иллеш, хор, симфонически оркестр. Вешта аьлча, операх ала йиш я, искусствон лакхара лагга да. Дукха хлама довзийтар цунна хьалхара гуш долча концерто: шийна ховр клеизига долга, дуккхадар длахо дайодача хана Юмаде дезилга. Ставрополе из кхачьяр, Нальчике деша а яьлга, цигара длаьбожайтачул тлехьагга. Цигара яьлча, Ростоверча искусствай колледже деш цо кхачь шера, цлеча дипломаца из чакх а йоаккх. Цига хинна хьехархо Бутенко Ирина Петровна яр эггара хьалха цун оаз, хила езача тайпара тоаеш, даоттаяр. Цунна чоагга баркал оалаш я глалгай илиалархо. Длахо Москве кхоач из, консерваторен хьехархочунца, Россех халкба артисткаца Черных Лидия Алексеевнаца кхачь цо кхы а цхьан шера. Дукхаггайола ха Скусниченко Екатерина Игоревнагара Юмалуш йоаккх. Из, Московски консерваторе доцент, хлетта болх бе дайолалаш, класс влашагтохаш хиннай цу хана. Цун фусам-да, Россех халкба артист Скусниченко Пётр Ильич хиннав цар декан. Цу дезало шийна чоагга гю дича санна хеташ я Хъва. Влалла дагадоаца хана чувайя, дешар дла мишта дода хьеже, цхьацца хьехамаш дийя, длаводаш хиннав Пётр Ильич. Вай мехкахоц доккхал ду, Черных Лидия Алексеевнаий Скусниченко Пётр Ильичей говзал хьаэцаш, ше кхийна хиларах.

Цу хана денз, дукха концерташ а цайш а хиннад цун вахаре. Пхезза Кремлёвски Двореце хиннай. Эггара хьалха, Глалгай Республикан 20 шу дизар дездеца дакба лаьца ца леш, из цай хьаделлаш хилар из. Республикан 25 шу дизар а 2017 шера, цо дакба лоацаш, дладихьар. Цул тлехьагга - Кремла Георгиевски зал. Глалгай мохк длабовзийтара декхар тладилладар цунна хланз. Цига кьаман церагга цхьа артист мара дакба лаца йиш йолаш хиннавац. Из гулакх цунна тладиллар пачачаь Евкуранаькьан Ювназбек хиннав. Таккха Федераци Совете хезай цун оаз. Иштта цун иллеш дийкад Россех глалгай длакхийтта 245 шу дизара хетадаьча деношка, из цай «Маьлла иллеца» хьадийллар цо.

Лоархлеме моттиг я, дунен халкьашта юкьерча хьашка цо дакба лаьца хилар а. Царна юкье дакба лаца дукха раьза хулаш

хиннаяц Хъва. Ший хур даь, цига ца яха хьожаш хиннай. Бакьда училище яьккха йоалача хана, хьехархочо аьлар: «Хъва, ла яхаш дола «ак» кхы хьатлаэцаш дац. Яха еза. Хьо кийча я цу гулакха». Бакьда илиалархочоа, ше бокьонца деглаена яьннаяц, мотташ хиннад. Цудухьа оаз тоаеш, шаьрьеш, кьаьбегаш хиннад цо. Хьалхара цун яхь Итале хиннай. Ростоверча ашарий юкьарлоно Старостинай кулгалца, вай республике каьхат язду, цу яхье вахийта ши солист хьахержав, царех ца л шун республикера я, аьнна. Республико гю а даь, ший концертмейстерца цига яха влаштлехьадоал Янданакьан Хъвайя. Цу хана 19-20 шу даьнна хиннай из. Цига дакба лоацаш 7 мохк хиннаб, царна юкье 3-гга моттиг яьккхай глалгай йола. Кхы а цхьа бутт боаллашеьх, Еригукраински яхь хиннай Петрусенко Оксанай церагга. Вай мехкахоц дакба лаьцача шера, цох Дунен халкьашта юкьера яхь хьахул. Доакьашхошца хиннай Латви, Литва, Росси, Китай. Цига шоллагга моттиг йоаккх Хъвас. Хлаьта Гуржегга хиннача «Аргений» яхача яхь хьалхара моттиг лу цунна.

Яхьыйя Хъва балха я масехк моттиге: Хамхой Ахьмада церагга филармоне эстрадни оркестра солист-илиалархо, Магасерча технически кхоллама Центре, Долакова Зарас кулгал деча искусствай студе. Бакьда тлехьара болх бита лаьрхла я из. Бераш дла а яздаь, хьа ца ухийташ дут цхьаболча даьша-ноаноша. Царца а болх бе безаш хул, берашца а кхачьа дезаш хул. Дукха ха а низ а безаш гулакх да цунга кхачьар. Цкьаза цу тайпарча моттигаша балхах догьэккхийташ а нийслу. Дукхагга дакье цунна бехке, нах а боацаш, вайцига хьа ца ю хила езаш йола структураш я. Цу хьакьехьа ца дийчаца фу дар-те, яха, уйла йолаш яр Хъва. Хлаьта а бакьдар дла ца оалаш, чукьувлаш, оамал яц цун. Кхераенна-м из юхаозалургйоацилга ховш да. Из-м кхьметтел яларах а кхераш яц. Цунна хетачох, йоажал еча а, саг леш вац, из кхыча дунен тла восс. Ше кхоллама саг хиларах тарра я цун уйлаш а. Шоай уйлашца массаза а морхел лакхагга лела йема ба цу тайпара нах. Бокьонца тийша я из, сага са цленденна дунен чура дладоалаш цахиларах. Цох-м ца дийчаца а мегаргга, йоахар илиалархочо, амма сурт-сибат дизза хургдацар, дуненах а вахарах цун фу уйлаш я хьоаха ца деш дитача. Кьамаьл клеизигагга дев лов цунна, хьалха длабахача даьшкара масал а эцаш. Уж геттара лакха культура йолаш, мичахьа фу ала деза ховш, нах хиннаб аьнна хет цунна. Каст-каста кхетаде гертташ хул из: малхадоахаш хлана хиннадац цар шоашта хеташ дола цхьацца хламаш. Эзел бахьан долаш из хилча санна хет цунна, цхьадар чукьувлаш хиннад цар; длаьлча, цох зулам далар кхераш. Массакхана, кьамаьл деш вола ши саг санна, шийца дагаювл из: аьлча фу дар-хьог, ца аьлча фу дар-хьог - яхаш. Аьлча фу пайда хургба цох, ца оалаш дитача малагга эшам хургба? Дукха да цун саготдеш дола хаттараш. Бакьда царех шийна бала хург-

ба аьнна хеташ яц из, хлана аьлча ше кхоллама, кердадар длаоттаде гертташ йола саг хиларах. Духьал кьаман эзел хинна ца леш, дунен философи а я цу тайпарча цун уйлашца. Массакхана хьалха длагертташ оамал я цун, цу оамало сатийна яха йитац, даим кердадар, кхы а дикаглар лахара, кхоллара тлаьхьех. Ишттача вахаро низ тел цунна доккхагдола толамаш даха, хьинар айду, лакхаленга кхувл.

Хала дале а, хьехархочун болх беррига бита лаьрхла яц вай мехкахо. Технически кхоллама Магасерча Центре да цунга цу тайпарча балха цхьа дакба. Дукха ха йоацаш цу моттига кулгалде енача Дзортанакьан Мадинаяна чоагга баркал ала лов цунна. Из хьатлаечакхий дукха а дика а хувцамаш хиннадаь. Хьехархочун болх бу 2 шу мара деце а, бакьда цхьацца толамаш даха кхийнад цун ювцача юкба. Дукха ха йоацаш, цун дешархо хилар республикан яхье дакба лоацаш. Цена академически, оперни илиалархочун оаз йолаш я аьнна хет цунна Овшанакьан Заида. Ше чондаргга лакха Юмалуш яле а, бакьда цун оазо хланзе а хьахайт, из дукхагга операнна хьахелла саг хилар. Цу тайпара, илиалархо хила тарлуш дола бершийна нийслоя, теркам ца беш дитац Хъвас. Ше хьехархочун болх бита безача кхоаче а, уж тайпа бераш гю ца деш, дицдаь ле лаьрхла яц из. Заидай наьнага Мадинаяга а аьнна цо, мичахьа ше яле а, цу йиьига эша гю де кийча хургья, аьнна. Хала кьаьбегам ба из. Нагахьа санна хьо бера дуненна, цун кхела юкьегертташ хилча; из духьал таьрахьашца уровнени язьяр, кхетам балар хинна ца леш; цун хьинар кхоллаш бола болх а ба - ашара екарца ювшаш йола оазш кхолл цо. Хьа безам бале а беце а, йоах хьехархочо, бера кхоллама юкьегертта везаш хул. Цун вахара цхьа дакба а хиле, пандара е зурма декар тоадеш санна, цун оаз шаьрьеш, нийсьеш, длаоттае езаш хул. Талмаста де йиш йолаш хлама дац из, нагахьа санна толамга кхача безам бале.

Ше эггара хьалхара вай кьаман оперни илиалархо я, аьнна, хеташ яц из. Цо дувцачох, цул хьалхагга а хиннаб, хланз а болаш ба цу лостамагга кьаьбегаш бола глалгай. Масала, царех ба: Охценакьан Хадижат, Барахой Люба, Ужакьанакьан Мухьмад, Хамхой Борис, Оздой Тамархан, Коазой Зейнап (цо Тбилисера консерватори яьккхай), Байсаранакьан Зураб. Кьаьстга хьоахае веза «Российски Федерацие гловьянна артист» яха цли лелаяь Хамхой Элмарзий Ахьмад. Цун церагга я тахан Глалгай республикан пачахьалкхен филармони. Са ираз хиннад цунца шин-кхачь шера болх бе, цо кхоллаш дола йоазош дла а яздаь, цунна гю де. Цал да новкьа, Элмарзий Ахьмада длаьнна дукхагдола иллеш тема хана дайна дладаьннилга. Цхьадараш-м Россех радио фондашка а хила тарлу царех. Сай лергашта хьахеза ва со, ше длаьнна иллеш масехк бляь да, цо оалаш.

Яхьыйя Хъвайна хетачох, глалгай оперни илиалархой дер-

ригача дунен тла а мехка а гюлла длабаьржаб, вайцига болх бе хьалаш цахиларах: оперни а кхьметтел зламига музыкальни а театр дац вай кьаман. Таккха мичахьа бергба цар болх? Филармоне эстрадни илиалархой а хинна дла ца болхе, кхы де хлама-м дац. Аз кхетадечох, оперни илиалархочун чоагга саготдеш хлама да ший говзал, ший болх длагойта эшаш дола хьалаш ший кьаман цахилар. Иштта беш болча балхах, бала озар да аьнна хет дуккхачарна. Тахан 30 шу даьнна вай республика кхеллача денз; юхьанца, цу деша сагота а болаш, вай хьакимаша кьахьийгадаьларе, гулакх тахан кхыча тайпара хургдар. Музыкальни театр а хьаштдале оперни театр а хила мегар вай тлаккха. Ший хиннача хьехархошца касткаста кьамаьл деш, дла-юха дагаювалш хул илиалархо. Уж цкьа аьнна Ийнабац цунга: е балхара длаяла е шоай хьакимашка хье санна болча илиалархошга эша хьалаш хьаххольиьта. Нийса а да из-м. Тлехьара итт шу Москве даьккхад цо. Сенна езар цунна консерватори, эггара дикагбола хьехархой, наб а салалар а доацаш кьаьбегар? Хланз цо беш бола болх-м, влалла уж хламаш доацаш а, бе йиш ма ярий. Цу хаттара жоп дала дезараш вай культуран доал ду нах ба, аьнна, хет сона. Кхыча кьамех тара а хинна, боккхача артишташга эшараш кхолла мегаций вай а? Кхы а цхьа шу даьлча, Красноярскерча консерваторе дешаш вола 27 шу даьнна Кьоастой Мовлатгири ва оперни илиалархо хургволаш, Магомаевглар Муслима оазах таралесташ оаз йолаш. Студент мара воацаше, Д. Хворостовске церагга Красноярскерча театре Фигаро роль ловзаеш хиннав из. Керттара роль я из. Йоккха говзал йолаш вецаре, цунга из кхоачаргьяцар. Дийша ваьлча, ший мехка цлава безам хургба цун, бакьда мехка а дунен а вовзаш вола илиалархо цох вайцига хургва, аьнна, даха дог дац. Иштта долче, араьха ле везаргва-кх цун а.

Духьал иллеш даьха ца леш, кхыдола хламаш а да цун вахаре, деш а леладеш а. Даараш кийчеш хоза хет сона, йоах Хъвас, ше артистка яле а. Цига а ба аьнна хет цунна кхоллам. Цул совга глалгай мотт а хов цунна шаьра, цлагга дукхагга цу меттала кьамаьл дендаь. Из мотт клоаргбеш, шаьрбеш, вай мехкахоцунца кьахьийгарех ва Янданакьан Муса. Цхьаццадола кьаман йоазанхой кхолламаш ше деш Хъвас. Гаьгенакьан Гирихана, Пхьилекьонгий Махьмад-Саида, Чаккинакьан Капитона байташ, цар мотт хоза хет цунна. Философски маьланга диллача, Хьоашаланаькьан Иаьлий муглараш дезалу.

Юххера, белгалдаккха лов сона, Хъвай ши воша хилар. Воккхагвола Илез Г. Плеханова церагга халкба боахама академе экономически факультет яьккха ва, из «Газпроме» болх беш ва. Шоллагвола Рамзана вай университетта аграрни факультет яьккхай, хлаьта а спортаца бувзабена ба хланзарчоа цун кьаьбегам.

Аварийни ценошка бахача наха, керда фусамаш лургья

Блархой Муслим

Аварийни оалаш долча ценошка бахача наьха вахара хьал, дагадоацаш тоалуш доагга. Назранерча Грейдерная оалача урамерча тишденна, ваха йиш йоацача кхачьча, цлаггарча наха керда фусамаш енний.

Республикерча бюджетта аханца гю деш, Правительстве баьча соцаьмца, цленача фусамий даьй хилар цу нахах. Цу хозача кхао дог гоздаьккха, цленача цлагга чу яьнарех я Угурчанакьан Тайшет. Цо доккха баркал аьлар, цу беркатеца гулакха тлехьа, кьа мел хийгарашта. «Жилье и городская среда» яхача программе гюлла, даьхош ба из болх. Беркате хилда цу наьха цленош!

Ахкан дешара зал, ший болх длахо длаьхош я

Самиранакьан Элберд

Кьаман библиотека ахкан дешара зал, укх наькьах, Той-Юрта кхачай. Кьаьстга бераш, цу гулакках доккха книжкай цай хинна, гаддаха кхест. «Керда даьнна книжкаш, тайп-тайпара белхаш да бахархошта хержа.

Зламагбарашта ловза моттиг кьоастаяьй. Чоагга раьза долаш хийзар бераш: мелаца асфальта тла яздаь, пазлаш влешагьехкаш, цхьацца ловзоргашца сакьердаш. Книжкаш дешараш а дукха бар. Иштта даьхошча белхаца дог айлу берий а», — дийцар тхога кьаман библиотеке.

Кхоана дешара зал кхоачаргья Шолжа-пхье. Салоача парке, нийсса кхо сахьат даьлча, бахархошк хьешаш хургда книжкай мерза дуне.

Галгайче ерригроссе самбах йола турнир дайихьар

Берданаькъан Лорс

Галгайче, йийлача Ерригроссе самбах, «Чингиз» кубках кагийбарашта юкье дайихьача турнира, чаккхе йир.

Яхьашка дакъалоацаш бар, кхаь тайпара ха яьнна, къона единоборцаш. Эггара зламагIа барий яьнна ха яр ворхI шу, эггара боккхагIа

барий - 19 шу.

Цу мероприате дакъалоацаш хилар 250 спортсмен, Россе ворхI регионера баьхка бар уж.

Назране баьхкабар: Галмакха Республикара, Ставропольски краера, Нохчий Республикара, Гаьбартой-Балкхарера, Къилбаседа-Хирирчера, Краснодарски краера спортивни викалаш.

Эггара дикагIа толам баьккхар «Чингиз» спортивни клуба, турнира даьй команда. Чингизовцаша, укхаза, юкьара хьалхара моттиг яьккхар. Цар тайп-тайпарча номинала пхийтта майдилг яьккхар.

Котало яьккха команда кийчъяр Малсаганакъан Мухьмад вар, цун секци Аьлте-Юртарча йийтгалагIа ишколе болх беш я.

«Ангушт» футболни клуб ийшар, Астраханерча клубаца ловзаш

Берданаькъан Лорс

ЦагIарча пенаша а новкъостал данзар. Из шоллагIа а эшар да, вай команда.

«Ангушт» команда «Астрахань» командаца ловзар дIадахьар, селхан Назране, Овшанакъан Рашида церагIа стадионе. Къилбаседа доазон тIа, кхоалагIа лига футболах йола, мехка Хьалхлен матч яр дIахьош хиннар.

Укх наькьах «Ингфутбол.ру» сайта редакце яздаьчох, шоай киса яьлла котало дIаяхийтар назрановцаша.

Укхазара хьал дувцаш, ловзар дIадодача юкьа белгалдеш дар, Хаматхананакъан Акрмана, Экажанакъан Ахьмада хьинарах чуйьккхача голах, вай команда хьал-

харча таймах тешшаме ловзаш яр, чотага хьежача.

Ловзар йистедаьлча цифрараш 2:0 яр, ангуштовий оагIорахьа совле а йолаш.

Бакъда, футбола юкье йолаш йола салоIама ха яьнначул тIехьагIа, чот иштта хиларо вай команда массехк мельялийтар.

Астраханцаша дагадоацар дир, цкъа хьалхагIа шозза бургац хьа а яьккха, цул тIехьагIа, цар коа наIарех бургац чу а яьккха. Турнирни муIгарера вай команда позице толхаянзар: из дIахо а цу тIа кхоалагIа муIгаре латт, хIаьта, селханара астраханций коталону цар рейтинг тоайир. Хианз, уж пхелагIа муIгаре ба, хьалхагIа ялхлагIа муIгаре хинна бале а.

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №1973 от 23.08.2022г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельных участков государственная собственность на которые не разграничена.

Аукцион состоится в 11ч. 00 мин. 28.09.2022г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч. 00 мин. 26.08.2022г. по 11 ч. 00 мин. 26.09.2022г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот № 1.

Предмет аукциона: право аренды в отноше-

нии земельного участка, находящегося в государственной собственности Республики Ингушетия, категория земли - земли сельскохозяйственного назначения, вид разрешенного использования – сельскохозяйственное использование, цель использования – сельскохозяйственное использование, кадастровый номер 06:02:0000009:23, площадь 492397 кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Сунженский муниципальный район, с.п. Троицкое, б/н.

Срок аренды: 20 лет

Начальная цена (ежегодный размер арендной платы) (2%): 119 357 руб.

Шаг аукциона (3%): 3 580 руб.

Размер задатка (100%): 119 357 руб.

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее приема, адрес и место её приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в

сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г НАЗРАНЬ, тер ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корп. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г.Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

Г О Б Ъ Я В Л Е Н И Я

В соответствии с Законом Российской Федерации от 26 июня 1992 года № 3132-1 «О статусе судей в Российской Федерации» Квалификационная коллегия судей Республики Ингушетия объявляет об открытии одной вакантной должности мирового судьи судебного участка № 12 Республики Ингушетия.

Заявления и документы, перечисленные в пункте 6 статьи 5 вышеуказанного закона Квалификационной коллегией судей Республики Ингушетия принимаются с «25» августа 2022 г. до 18:00 ч. «12» сентября 2022 г.

Обращаться по адресу: г. Магас, ул. К. Кулиева, д. 6, Управление Судебного департамента в Республике Ингушетия к секретарю квалификационной коллегии судей Республики Ингушетия – Джаниеву М-Б.О.

В соответствии с Законом Российской Федерации от 26 июня 1992 года № 3132-1 «О статусе судей в Российской Федерации» Квалификационная коллегия судей Республики Ингушетия объявляет об открытии одной вакантной должности мирового судьи судебного участка № 11 Республики Ингушетия.

Заявления и документы, перечисленные в пункте 6 статьи 5 вышеуказанного закона Квалификационной коллегией судей Республики Ингушетия принимаются с «25» августа 2022 г. до 18:00 ч. «12» сентября 2022 г.

Обращаться по адресу: г. Магас, ул. К. Кулиева, д. 6, Управление Судебного департамента в Республике Ингушетия к секретарю квалификационной коллегии судей Республики Ингушетия – Джаниеву М-Б.О.

Утерянный аттестат №00624001257122, выданный СОШ № 1 с.п.Экажево в 2015 г. на имя Дзаурова Магомед-Амина Аьдулкадировича, считать недействительным.

Утерянный аттестат №00624002536122 об окончании 9 кл., выданный СОШ № 10 г.Назрани в 2016 г. на имя Вышугурова Барса Зурабовича, считать недействительным.

Утерянный диплом с приложением, выданный Туапсинским социально-педагогическим колледжем в 2015 году на имя Мекиевой Фатимы Адамовны, считать недействительным.

Нувхаш длакхувсара Гулакх нийса леладе яхаш, дехар ду Магаса бахархошка

Султыгнакьан Йоакъап

Гишлой белхаш дечара совъянна нувхаш, цу Гулакха товш йоацача контейнерашка дѣа ма кхувса яхаш, дехар ду, Магаса бахархошка пхье администраце.

«Пхьера санитарни хьал лорадара тѣхьа, доккха дехар ду оаха бахархошка! Боккъала а, шой квартирашка, цѣношка болх бечара совъянна нувхаш, цу Гулакха оттая йоацача контейнерашка чу ма кхувса! Иштта езаца хѣамашта оттая яц уж. Цу тайпара нувхаш, ший кьоастам баь йолча, нувхаш кхувсача моттиге дѣакхьа еза.

Контейнераш цу хѣамаша йоахо, каст-кастта уж хувца пхье аьттув бац!», — йоах хоаме. Доккха баркал оал хьакимаша, из тайпара хоа доаца Гулакх теркалдаь, хоам берашта. Лораде пхьера санитарни хьал! Хѣара хѣама, ший моттиг йолаш дѣадаха деза.

«ФГИС ЗЕРНО» системах регистраци яра, кийчо еш я Галгѣайче

Коазой Мадина

Хоам баьчча бѣсса, 2022 шера, моажола бетта цѣхоалагѣа дийнахьа кѣина рынка доакъашхой, (ФГИС ЗЕРНО) федеральни паччахьалкхен хоамий система регистраци яра, ца хилча даргдоацарех да. Из вѣашагѣдоллара бахьан да, кѣина рынок кьаьгга хургѣолаш.

«Иштта из дувзадѣнна да, кѣа гудлара автоматизацеца: из чак-

хдаккхара, лорадара, дѣа-юа дахьара, маьхал даккхара, кѣа юахькоаастадара, дѣадаккхара, иштта кѣина продукташ чакъхьахара, чура а рыночни а балхаш дѣадахьара, паччахьалкхен фонде из хьаэцара бола болх-лертгѣа вѣашагѣбелла хургѣолаш.

Из доацаш а, российский бизнесе таро лу цу дешо, кѣина рынке болх кьаьгга дѣабахьа, хѣаьта паччахьалкхенна-регионашка кхачана кѣерамзлен лалашо яра бола болх боаггѣа

боарам гѣа лоатгабой хьожаш тѣахьожам бе», — аьлар республика юртбоахама министерстве.

Цунца дувзадѣнна, йоагѣаш йолча структурай болхлой цѣха группа хьа а яь, кхетаче дѣахьо республика аграрешца, царна хьалха а доккхаш кердача системо болх мишта бу.

Тахан цу тайпара кхетаче дѣайихьар, Шолжа района Гѣажара-Юрта: юртбоахама министра гѣончас, Келиганаькьан Илѣза, республика Центра кул-

галхочо Ховтанаькьан Елизаветас, Галгѣай Республика АККОР кулгалхочун декхараш кхоачашдеш волча Гѣоандалой Азраьила, Россѣ юртбоахама министерства «Цѣнтр агроаналитики» ФГБУ гѣалгѣай филиала кулгалхочо Шоанахой Хьа-вас.

Кастлуш, говзанчаш баха лаьрхѣа ба: Назрановски, Дѣайирахьа районашка. Кердадараш, шой ханнахьа, дѣакхачийта дезаш да масса болча аграрешка.

Султыгнакьан Йоакъап

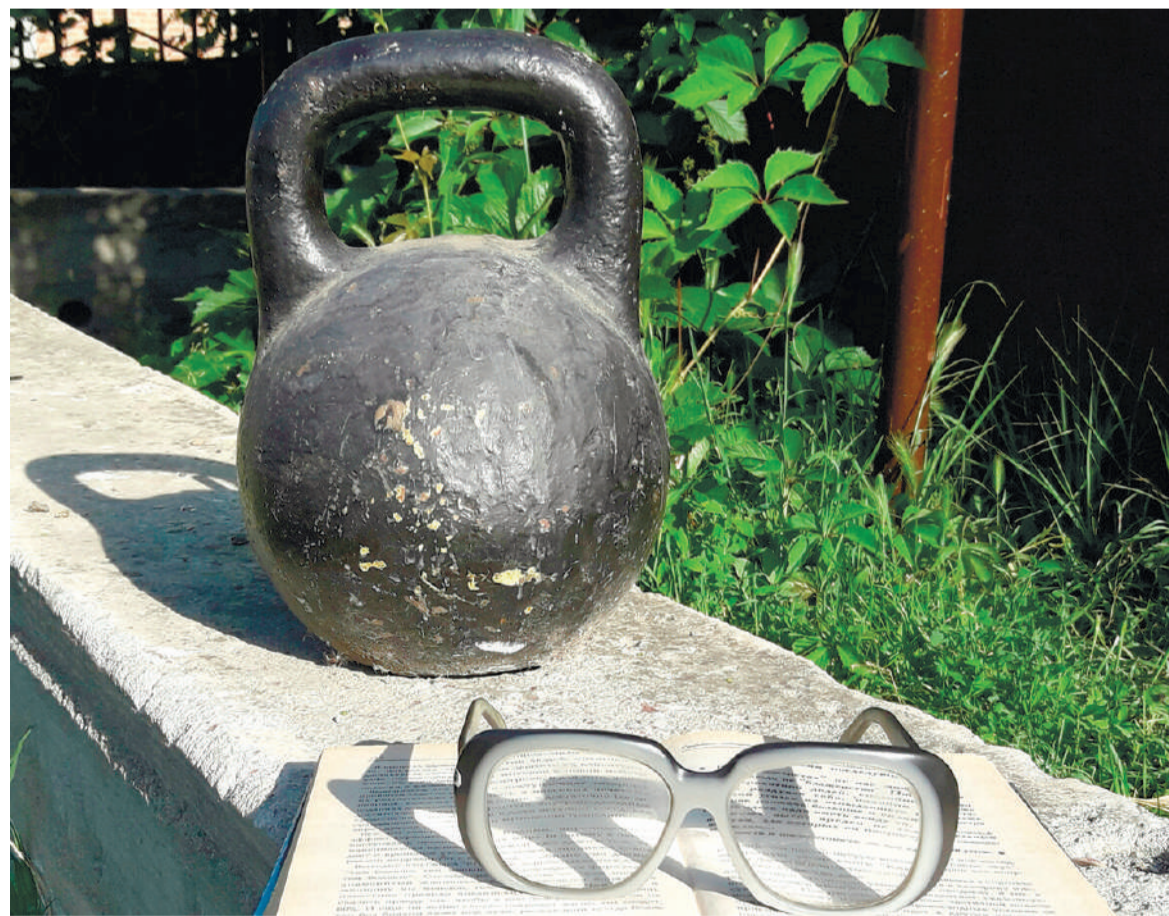
90% Галгѣайчен бахархоша лоархѣ, саг дѣгѣавара дешари, спорти лоархѣме да аьнна. Масса оагѣорахьа саг кьона-волаш дѣгѣавара, эшаш дола хѣама да из, аьнна хеташ бараш дукха ба наха юкье.

Из гуш хилар «Сердало» газето «100 сага» юкье дѣабихьача хаттарий белхаш.

Боккхагѣболча наха юкье, дукхагѣбараша лоархѣ кагийбарашта дукхагѣа книж-каш дешаш хиларо, лертгѣа дѣгѣабахкара дика новкѣостал ду аьнна. Цул совгѣа, берий салаѣама ха а, иштта кьахьегаме ха а дѣа-юа йийкѣа хила еза яхараш а ба. Зѣамига болча хана денз, дешара санна хьаде-ча хѣаман а уж тѣакхувш хург-болаш юмабе беца йоах цар. Иштта дале а 40% кьонабараш, шоаш дешаш дар, социальни мазашка гѣолла лохаш ба.

Берригача респондѣнташа лоархѣ, уйла е хар а шоашта ховр дѣгѣадоаладе хьожаш хилар а, ца хилча даргдоацарех да, кагийбарашта лертгѣа кхетамбалара тѣхьа.

Саг дѣгѣавара лоархѣаме да аьнна хетт, 90% Галгѣайчен бахархошта, дешари спорти

Магас мѣра, футболах йолча, кубка котвалархо белгалваьлар

Берданаькьан Лорс

Магасе йѣстѣялар, Галгѣайчен столица Мѣра кубках хинна, «Ночная лига» яха, турнирни футбол.

Столица мѣре пресс-служба бѣча хоамах, турнира керттѣрча матче яхьашка яьннарех яр: спорта Министерства, кьахьегаме Министерства командаш. Хьалхагѣа баь хинна хоам бар, кхьча бѣсса. Цига аьннадар, спорта Министерства, Пенсионни фонд хургья керттѣра моттиг яккхара, яхьашка дакь-алоацаш аьнна.

Цунах яздыр, ший телеграм-канале, «Инфутбол.ру». Юххѣра а котало кьаьчар спорта министерства. Гѣадбахарца тѣайцар 100 эзар сома маьха совгѣат а, чемпионаша.

Шоллагѣа моттиг дѣалаьцар, Галгѣай Республика кьахьегаме, социальни дѣгѣара министерства команда.

Кхоалагѣа моттиг яккхар моттигерча МВД команда, совгѣат дар 30000 сома маьха.

сердало

Главный редактор:
Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ:
360001, г. Магас,
пр. И. Зѣякова, 12.

Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушѣтия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральнѣй округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Росохранкультуры
по ЮФО.
Reg. номер ПИ № ФС 10-6526
от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в
компьютерном центре редакции
газеты «Сердало».

Время подписания номера
по графику в печать:
24 августа 2022 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунки не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диапозитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ № 1435 Тираж: 2000 экз.

Пхилек'юнгий Султана цѐрах йола шахматни турнир дѐахьоргья республике

Берданаькъан Лорс

Из спортивни кхетаче дѐахьоргья «Мужичи» яхача спортивно-тренировочни кхуврче. Хьалха салога цѐа из долчана, Султана цѐи лелаш еш яр цига. Тахан цун гаргарча наха яхачох, хѐама хувцаденнадац, кастта баннераш тѐа цун цѐи гуш хургья наха. Султан ваьча ден хетаяь я турнир.

1910-ча шера, укх бетта 19-ча дийнахьа малха ваьннав Пхилек'юнгий Султан. Цун вахара никъ хаьдаб 1989-ча шера. Шолжа районе дукха дикаш дувц Султанах, бакьда, ха дѐахарца из вовзаш, цунца кьахьийга нах кѐезигага хулаш латт, цунга хьежжа, бисарашта из малув ховргдац, тахан, вай баьба беза болх дѐа ца кхухье.

Ший хана тайп-тайпарча моттигашка кьахьегаш ваьгача Султана цѐи, тахан, йицье бокьо яц вай. Бехачара цѐабаькхачул тѐхьага, вай кьаман наьха бокьонаш меттаоттае гѐрташ, дукха кьахьийга саг ва из.

Мужечера салога цѐа цун цѐи лелаш да, Шолжпхьей, ваьча Пхилек'юнгий-Юртеи ши урам я цун цѐрах. Из геттара кѐезига да, цу мо волча сага сий дара тѐхьа. Вай кьаман докхий дикаш даь саг ва Султан!

Шахматни турнир дѐахьоргья укх бетта 26-ча, 29-ча деношка. 2004-ча шерара спортсменаши, зѐамага бараши хурга дакьа лаца йиш йолаш. Котбаьннарашта лургдола совгѐат — 100 эзар сом.

Илдарха-Гѐалий тѐа дѐайихьар коатларча футбола Ерригроссе фестивала региональни этап

Берданаькъан Лорс

Берий, коатларча футбола Ерригроссе фестивала региональни этапа чаккхе, Илдарха-гѐалий тѐа хьалхара еш яц. Моттигера стадион, шоай коара доазув санна лелаю цу яхьашта лаьрхѐа.

Хѐанз а, дѐайихьа хинна турнир фикуьлтурника денна хетаяь яр, из белгалдир, карарча шера, дѐадахача шоатта дийнахьа.

Турнир вѐашагѐеллаяр «Все-российская федерация школьного спорта» ООФСО мотти-

герча отделене. Из дѐадоладаь хилар хьаллаьцар «Единая Россия», «Российское движения школьников» парте отделене.

Котало яккхара яхьашка яьннаяр йиь команда, уж бар: Илдарха-гѐала, Шолжа-пхье, иштта Назрановски, Шолжа районий викалаш.

Юххера а яхьашка котьяьлар «Карабулак» команда. Шоллагѐа моттиг кхачар шолжерча «Хамхи», кхоалагѐа — «Троицкая» Эбарга-Юртарча. Берригача доакъашхошта, мероприятия вѐашагѐеллараша, Футболис турнира сурт тѐа дола, спортивни совгѐаташ а делар.

«Спортмастеро» Гѐалгѐайченна, пхиь воркаут-маьда ялар

Гаьлаханаькъан Адам

Из хоам ший телеграм-канале бир, региональни кагийбарий Комитето.

Россе эггара йоаккхага йолча спорта товарий ритейлера «Спортмастера» совгѐата лаьрхѐа региона ялар, пхиь

дукха функцеш йола, воркаут-майданаш.

Из деза совгѐат даьд, республика хьакхелла ткъаь итга шу дузаш хиларца.

Боахама кулгалхочо Малсаганаькъан Адама яхачох, хьакьоастаяь хинна кхоь ший даьга дѐакхачай. Ший дѐаяхьийтар Илдарха-гѐалий тѐа, цаѐ

Джѐайрахьа районе, кьаьстта Армхи. Йисса ший кхы а дѐакьанза я. Цига латташ дола хаттар да, уж дѐахьочо, ше цунах бала беза мах дѐабенна йооттае езаш хилар спортивни комплексаш, лаьрххѐа йолча хьамча кѐийленца чѐоагѐеш йоотаеш йола моттиг а ѐалашьяь хила еза цунна.

Уж еригаш дѐаоттаяь яла, цхьа бутт ха еза кагийбарий Комитета. Белгалду, уж дѐаоттаяра ди, доккха цѐай хинна дѐаоттаргда, аьнна. Кагийбарий Комитето баркал оал «Спортмастера», Гѐалгѐайчен спорт дегѐайоалаяра, иштта дакьа юкьедарах.